ЦІНА 1 КРБ.

ПЕРЕЦЬ

№ 8 КИЇВ, КВІТЕНЬ 1947 р.

ГЕРОЇ НАШОГО ЧАСУ

Малюнок Л. Каплана

* Кращі з них відзначені Зіркою.

КРАЄВИДИ АМЕРИКИ

Малюнок К. Агніта

Статуя свободи.

ПЕРЧАНСЬКИЙ ТЕЛЕВІЗОР

ТОНКИЙ ЖАРТ

Жителі голландського промислового міста Ендховен перелякалися насмерть, прочитавши одного ранку величезний аншлаг у місцевій газеті «Дагблад».

— Настав чорний день для нашого міста. До нас наближається атомна бомба. Тисячам людей загрожує загибель! Рятуйся, хто може!

Люди в паніці кинулись тікати, хто куди. Робітники заводів Філіпс та інших підприємств припинили роботу й висипали на вулицю.

Терміново проведене слідство виявило, що повідомлення про атомну бомбу було милим першоквітневим жартом газети «Дагблад».

Тоді обурене населення без усяких жартів, а з цілковитою серйозністю вибило шибки в редакції «Дагблад».

Кажуть, що редактор «Дагблад», прикладаючи примочки до розбитого камінюкою носа, гірко скаржився:

— Чудаки! Не розуміють тонких жартів, зовсім не розуміють. Хай їм атомна бомба!

ДОН ЕСТРАДО ПРОТЕСТУЄ

На засіданні відповідної організації обмірковувалося питання про скорочення озброєнь.

Натхненну промову виголосив делегат енської держави дон Альфонсо Хозе-Мігуеле д'Естрадо.

— Насамперед справедливість! — сказав він. — Усі держави, великі й малі, повинні принести рівні жертви на вівтар миру. Всі повинні роззброїтись рівною мірою. Але як може моя мала держава не відстати в роззброєнні, коли вона недостатньо озброєна, коли нам невистачає бомбардувальників, танків, атомних бомб? Отже, щоб роззброїтись, — треба озброїтись. Вимагаємо доозброєння!

Представник іншої енської держави сказав:

— Конгеніально! Цілком справедливо! Ми готові задовольнити справедливі вимоги наших менших братів і постачити їм наше стандартне озброєння.

Була весна. Під дахом будинка, де працювала вищезгадана організація, почулося воркування.

Одні казали, що то воркують голуби миру.

Інші запевняли, що то воркують фабриканти стандартного озброєння.

ПРО БІЛИХ І ЧОРНИХ ЧОРТІВ

В американському сенаті розглядалося питання про дозвіл неграм-журналістам бути присутніми на засіданнях сенату на галереї для преси.

Багато сенаторів протестувало проти такого дозволу.

Протестували, звичайно, в ім'я свободи й демократії.

Один сенатор сказав:

— Боже мій, куди ми йдемо? Сьогодні неграм дозволять заходити в сенат, а завтра, чого доброго, заборонять суди Лінча! Що залишиться тоді від американської демократії?!

Другий сенатор сказав:

— Відомо, що негри уявляють собі бога чорним, а чортів—білими. Це ж блюзнірство! Поки негри не побілюють самі й не перефарбують своїх чортів на чорний колір, — їх не можна пускати в сенат!

Після тривалих дебатів було вирішено допустити лише двох негрів-журналістів на галерею для преси, але з умовою, що вони сидітимуть за особливою загородкою, окремо від білих журналістів, а входитимуть до сенату лише чорними сходами й не користуватимуться буфетом.

Зате палата представників вирішила зовсім не допускати негрів-журналістів на галерею для преси — навіть за загородку й чорними сходами.

— Це протирічить американській свободі! — казали конгресмени.

Очевидці стверджують, що під час цих дебатів статуя президента Лінкольна, який звільнив негрів від рабства, повернулася в бік Капітолія (будинок парламенту в Вашінгтоні) й гірко плюнула.

С. ЕДЖ

Популярний Словник Перця

А

АБСУРД — твердження офіціальних кіл США, що Греція й Туреччина — демократичні країни.

АВТОРИТЕТ — добре, коли він є, погано, коли немає.

Б

БАЛАЛАЙЧЕНКО — відомий оратор, промови якого завжди починаються так: «Я цілком погоджуюсь з попереднім промовцем, а коли я помиляюсь, то хай мене товариші поправлять».

БІ-БІ-СІ — дивись **ФАЛЬШ**.

В

ВЕСНЯНА СІВБА — єдина пора, коли один день цілий рік годує.

Г

ГАРБУЗ — традиційний подарунок деяким женихам.

ГОЛОБЛЯ — вічне перо критика Григорія Убийбатька.

Д

ДОВІДКОВЕ БЮРО — установа, про місцеперебування якої ніде не наведеш довідки.

ДОЛАР — головний шеф американської дипломатії і демократії.

Є

Є — слово, яке не входить у лексикон багатьох працівників споживчої кооперації.

ЄРЕСЬ — критичний виступ на зборах, не погоджений з Іваном Івановичем.

З

ЗНАХІДКА—20 тисяч карбованців авансу під ненаписаний сценарій.

Ї

ЇЗДА — якщо поїздом Київ—Ясси, — краще йти пішки.

К

КАПУТ — німецьке слово, що пішло від латинського «капітуляція».

Л

ЛІПМАН УОЛТЕР — херстик.

М

МИЛО — вживається і для замилювання очей.

Н

НАРЕШТІ — прислівник. Вживається у двох випадках: «Нарешті Филимону Филимоновичу дали по шапці». «Коли, нарешті, дадуть по шапці комбінаторам з промкомбінату?»

О

ОРЕЛ — птах, який часто злітає з державних гербів.

П

ПРЕМ'ЄРА — рідкісне явище в театрі. Не побачиш, якщо не маєш знайомого адміністратора.

Р

РАДІОПЕРЕДАЧІ «ГОЛОС США» — дивись **БІ-БІ-СІ**.

С

СТАРІ ЗАСЛУГИ — третьорядна деталь, коли немає нових.

Т

ТУРЕЧЧИНА — американська піддоларна територія.

У

УТКА — газетний птах з Херстівського болота.

Ф

ФАЛЬШ — дивись **БІ-БІ-СІ**.

Х

ХАБАР — дивись статтю 106 Карного кодексу. Стаття розповсюджується на тих, що беруть, і на тих, що дають.

Ц

ЦЯЦЬКА — хороша дитяча іграшка. Виготовляється лише в одному екземплярі для виставки.

Ч

ЧЕРЧІЛЛЬ — праправнук войовничого Мальбрука. Теж не раз в похід збирався. Наслідки ті ж самі.

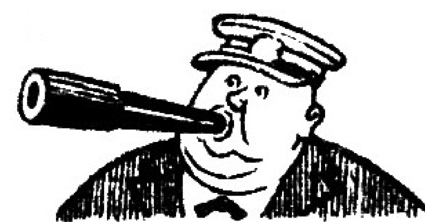

Ш

ШАВКА — дивись **ЯЛЧИН**.
ШЛЯПА — різновидність гави.

Щ

ЩЕДРІСТЬ — наказ Штиркіна Петра Петровича про преміювання Штиркіна Петра Петровича двомісячним окладом в зв'язку з достроковою здачею квартального звіту.

Ю

ЮВІЛЕЙ — кругла дата. Рекомендується відзначати за власний рахунок.

Я

ЯЛЧИН — дивись **ШАВКА**.

ДВІ ВИСОТИ

Малюнок В. Гливенка

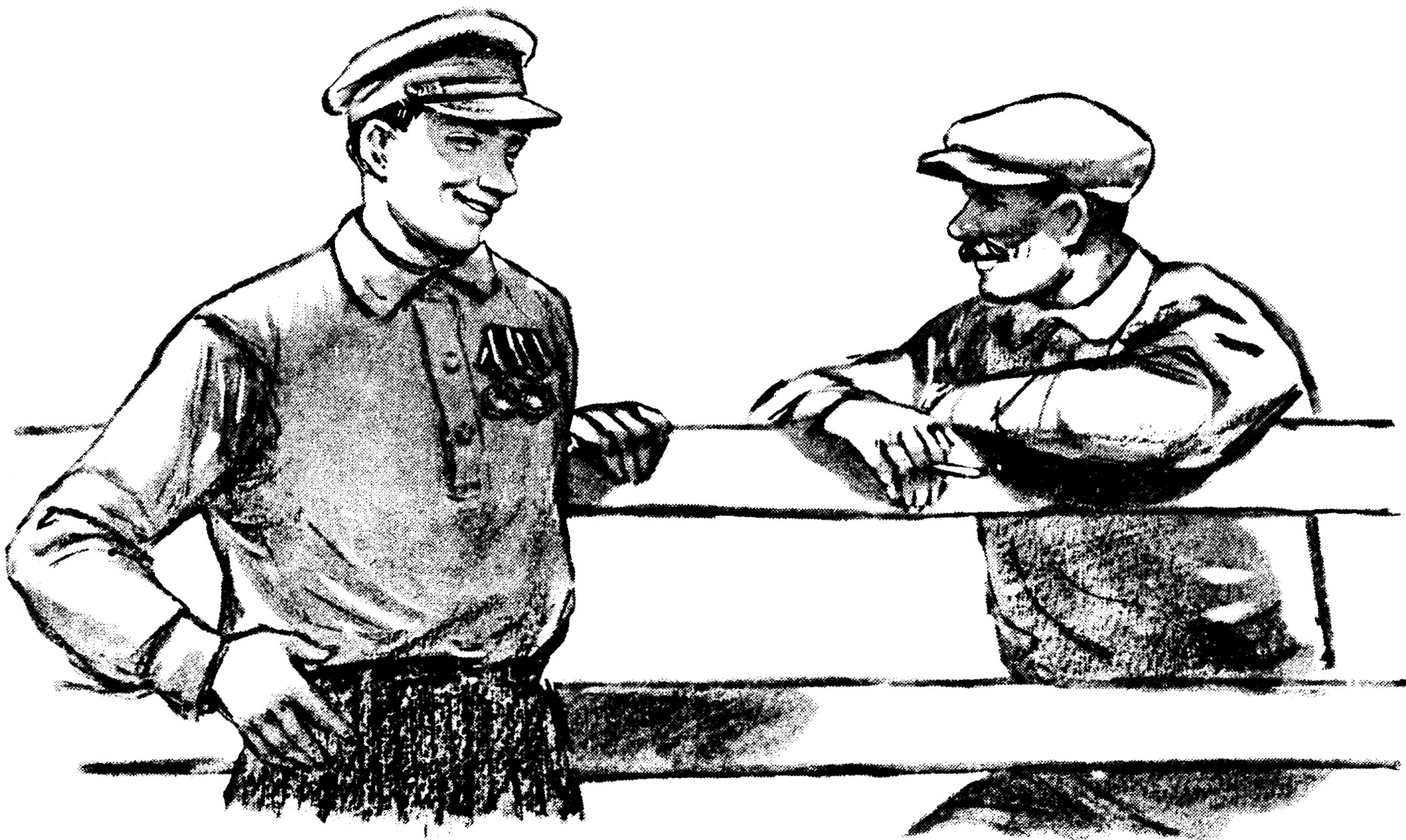

— За що ви одержали ордени?
— Один за висоту 123,5, другий — за високий урожай.

ТАКИЙ АРТИКУЛ МАЄ БУТИ...

— Чи сміятися, чи плакати, — я й сам не знаю! — отак мені сказав Павло Кіндратович Воронько.

Павло Кіндратович Воронько тепер голова правління колгоспу «Зелена нива».

Ото як прийшов він із партизанських лісів генерала Ковпака, його й обрали на голову правління свого колгоспу, що зветься «Зелена нива».

— Ну, — кажу, — плачте!

— Нема чого плакати! — каже Павло Кіндратович.

— Ну, — кажу, — смійтеся!

— Та й сміятися, — каже Павло Кіндратович, — якось незручно! Просто якось радісно, що так усе вийшло!

— А в чім справа?

— Та справа така: оце наш колгосп «Зелена нива», а поруч колгосп «Червона зоря». От посіяли ми буряки. І так вийшло, що плантація наших буряків якраз припадає до плантації буряків з «Червоної зорі». Ми, значить, зробили все як слід. Ну, щоб довго не говорити: за всіма вказівками агротехніки. І оранку, і добрива, та, одне слово, зробили по-чесному. І вони, з «Червоної зорі», теж, сказати, не полінувались. І в нас буряки, і в них буряки. Та й насів на їхні буряки довгоносик. І отут вони не витримали. Курей не вивезли, заходів проти шкідника не вжили, — ну, розумієте, що трапилось: нищить довгоносик буряки. А довгоносик штука хитра: він же нищить не тільки буряки з «Червоної зорі», а зазіхає й на наші. Я їду до товариша Плакси, до голови правління «Червоної зорі», й кажу:

— Дивись, — кажу, — тов. Плаксо, що робиться! Мої кури, що я вивіз на буряки, не в силах понищити твого довгоносика! Вживай,— кажу, — заходів! У мене, — кажу, — зовсім не було шкідників. Я кури вивіз, як профілактику! А виходить, що мої кури твого довгоносика мусять нищити! Це тобі, — кажу, — не жарти!

— Ну, а що ж на це тов. Плакса?

— А Плакса сидить та регочеться! От, — каже, — здорово! І довгоносика знищено, і нічого за це платити не будемо!

— Як це, — питаю, — так?

А Плакса регочеться, аж заливається:

— А що, — каже, — я твоїм курям трудодні нараховуватиму, чи як?

— Мене, — каже Павло Кіндратович Воронько, — це страшенно обурило. Ну, як же це так?! Я — Воронько, він — Плакса, ми обидва голови колгоспів, робимо велику державну, народну роботу, хочемо дати країні високий урожай, і через те, що Плакса не хоче зрозуміти того, що його байдужість загрожує й моєму врожаєві, — великій народній справі може піти на зле!

— Ну, й що ж ви, — питаю, — зробили, Павле Кіндратовичу?

— В суд подав!

— Ну, й що ж?

— А прокурор мені каже: «Нема в нас такого артикулу в кодексі, щоб за довгоносика сусід сусіда позивав! Ну, що ви на це скажете?

— Треба, щоб такий артикул, — кажу, — був!

— Та й я так думаю!

— Ну, а що ж ви зробили!

— А я от що зробив: позбирав ще штук півтораста курей та й вивіз їх на плантацію до «Червоної зорі».

— А Плакса на це що?

— А Плакса регочеться, аж заливається!

— Ну, а чим усе це закінчилося, Павле Кіндратовичу?

— Чим? Закінчилося не погано! По 750 центнерів ми дали! Та от тепер чекаємо, що М. С. Гречуха викличе двох наших ланкових, Оксану та Марусю, та Зірки героїв сяятимуть у них на грудях!

— Ну, а Плакса ж як?

— Ну, а Плакса, як Плакса! Не те що плаче, а хникає!

— Ну, а суд як?

— А суд не знаю як! Думаю, що треба все-таки винайти такий артикул, щоб сусіда, хай він і колгоспний, не загрожував тобі, коли тобі доведеться бути його сусідою? Чи правда?

— Правда! — кажу.

Остап **ВИШНЯ**

Хвороба Кочериженка

Голова зборів надав слово директорові Білогірського керамічного заводу Омеляну Сидоровичу Кочериженку. На трибуну ніхто не виходив. В президії зашушукались.

— Нема Кочериженка, чи що?

— Є, є! — пролунав бадьорий голос з кінця залу. — Ось ми, йдемо.

Всі обернулись. До трибуни прямував товстенький, кругленький, рум'яний чоловік, з величезною текою під пахвою, а за ним, важко дихаючи, йшли двоє робітників. Вони несли щось чотирикутне, плиске і, мабуть, важке, закрите від цікавих очей аркушами газетного паперу. Робітники поставили свою ношу біля столу президії і пішли на місце. Кочериженко вийшов на трибуну.

Ця подія відбувалася в Донбасі в перший рік після визволення. Одні промовці доповідали про витоп перших тонн сталі, інші—про випуск ліжок для госпіталів, треті — про випуск гончарного посуду для шахтарських їдалень. Зовсім про інше заговорив Кочериженко.

— Товариші! — почав він, оглядаючи зал поглядом переможця, — попередній оратор хвалився тут, що він дав для шахтарів партію глиняних глечиків і тарілок. Ну, що ж, справа варта уваги. Посуд дійсно потрібен всім, посуду невистачає. Але наш завод відмовився випускати таку продукцію: для нас черепки — пройдений етап.

В залі хтось тихо засміявся. Кочериженко підбадьорився і повторив:

— Черепки для нас—пройдений етап! Тепер треба рухатись далі, дивитись вперед. І ось ми... — Кочериженко швидко підійшов до загорнутого в газети чотирикутника, перерізав шпагат і, красивим, артистичним жестом зірвавши папір, вигукнув:

— Ось, над чим ми працюємо!

Поряд з Кочериженком красувалась масивна, висока гіпсова плита з химерним орнаментом у вигляді бутонів троянди і листя дуба.

Погляди всіх були звернуті до цієї дивовинки. Задні підвелися із своїх місць, щоб краще роздивитись плиту. Перегнулись через стіл і члени президії.

Зо дві хвилини Кочериженко стояв мовчки, з виразом осяйного торжества на обличчі. Потім повернувся на трибуну і почав читати довгий список працівників, які особливо відзначилися при виготовленні цього, як він висловився, твору.

— Пробачте, товаришу Кочериженко, — перебив його голова зборів. — Те, що ви нам розповідаєте, добра річ. Але, скажіть: адже до війни ваш завод, здається, виробляв метлахську плитку.

— Так точно, — відповів оратор. — Нашу плитку можна бачити і в санаторіях, і на заводах.

— Так чому б вам знову не відновити виробництво?

— Як?! — здивувався Кочериженко, — зробити крок назад? Замерзнути на довоєнній точці?

— Ні, не замерзнути, — пояснив голова,— а механізувати краще виробництво і давати продукції більше, ніж ви давали до війни. Адже по сусідству з вами відбудовується металургійний завод, закінчується монтаж турбіни в Зуївці — всюди потрібна метлахська плитка. Що ви скажете нам?

— Ну, що ж, будемо опановувати! — неохоче відповів Кочериженко. Він залишив трибуну і сів у першому ряду.

Знайшлися промовці, які критикували Кочериженка за те, що він взявся за невластиву для його заводу справу: не розробляє місцеві глиняні кар'єри, а збирається випускати продукцію з гіпсу, який треба завозити з іншого району. Причому, гіпсові орнаменти, говорили критики, знадобляться через рік-два, коли почнеться широким фронтом будівництво клубів, театрів і інших великих споруд, а метлахська плитка дозарізу потрібна зараз.

Іншим разом я зустрів Кочериженка на технічній конференції. Знову, як і рік тому, на трибуні він появився не зразу. Знову слідом за ним ішов робітник і ніс віконну раму, зроблену з цементу.

— Нашому колективу, — з напускною скромністю почав він, — особливо нічим похвалитися. Але все-таки ми не чекали біля моря погоди. Хто шукає, той завжди знайде. І ось ми знайшли замінювач дерева. Нікому не секрет, що в Донбас доводиться привозити ліс з далеких країв...

Він узяв довгу, тонку паличку і, показуючи нею з трибуни на раму, почав пояснювати, яким чином таку раму можна виготовити із стального дроту і цементу.

— А де брати дріт? — кинув хтось із залу.

— Де взяти цемент? — запитав інший.

— А які вікна у вашій квартирі — цементні, чи дерев'яні?

— Чим обмазувати таку раму? — запитав ще хтось. — Замазка ж на цементі не тримається?

Всі ці репліки і запитання не збентежили Кочериженка.

— Звичайно, — сказав він з убивчою іронією, — декому наша ідея не сподобається. Бачите: «чим обмазувати?», «де брати дріт?» Треба дерзати, товариші! Едісон зробив 9 тисяч дослідів, а все-таки його машинка, кінець кінцем, заговорила.

— Коли ви дасте нам метлахську плитку? — запитав хтось, коли Кочериженко уже збирався залишити свою позицію. — Плитка потрібна дозарізу.

— Не турбуйтесь! — відповів Кочериженко, — плитку ми опановуємо, плитка буде...

Втретє і востаннє я зустрів Кочериженка у вестибюлі обласного комітету партії. Він чекав виклику в кабінет, де засідало бюро. Мені було відомо, що Білогірський завод опинився серед відсталих підприємств. Чекали, що він налагодить виробництво керамічних водогінних труб — він з цим не впорався. Давали гіпс і просили виготовити для відбудови інституту і театру сотні дві орнаментів, таких, якими у свій час вихвалявся Кочериженко, але й це завдання виявилось йому не по плечу. Тепер директора викликали із звітом про причини невиконання програми випуску метлахських плиток. Розмова мала бути крутою.

— Як поживаєте? Що новенького? Як справи з плиткою? — запитував я невтомного дерзателя.

— Нічого, спасибі, — пожвавився Кочериженко. — Плитку опановуємо.

Потім він узяв мішок, що стояв біля стіни, розв'язав його і, загадково посміхаючись, показав мені якесь чорне жерло.

— Гармата? Міномет? — спитав я.

— Ну, що ви, — засміявся він, сприйнявши моє запитання всерйоз. — Це замінювач лісу, стропило для каруселі. Проста штука: стальна пустотіла труба і набір цементних кілець. Головне із місцевих матеріалів. Ось чекаю. Думаю, що схвалять.

Я зрозумів, що від своєї хвороби Кочериженко не видужав.

м. Сталіно **Ол. ІОНОВ**

МОЛИТВА ГАРМАТНОГО КОРОЛЯ

Малюнок Бе-Ша

— Боже, ти любиш трійцю! Пошли третю світову війну.

ДО ПИТАННЯ ПРО РЕМОНТ КОМБАЙНІВ

Малюнок І. Гомоляки

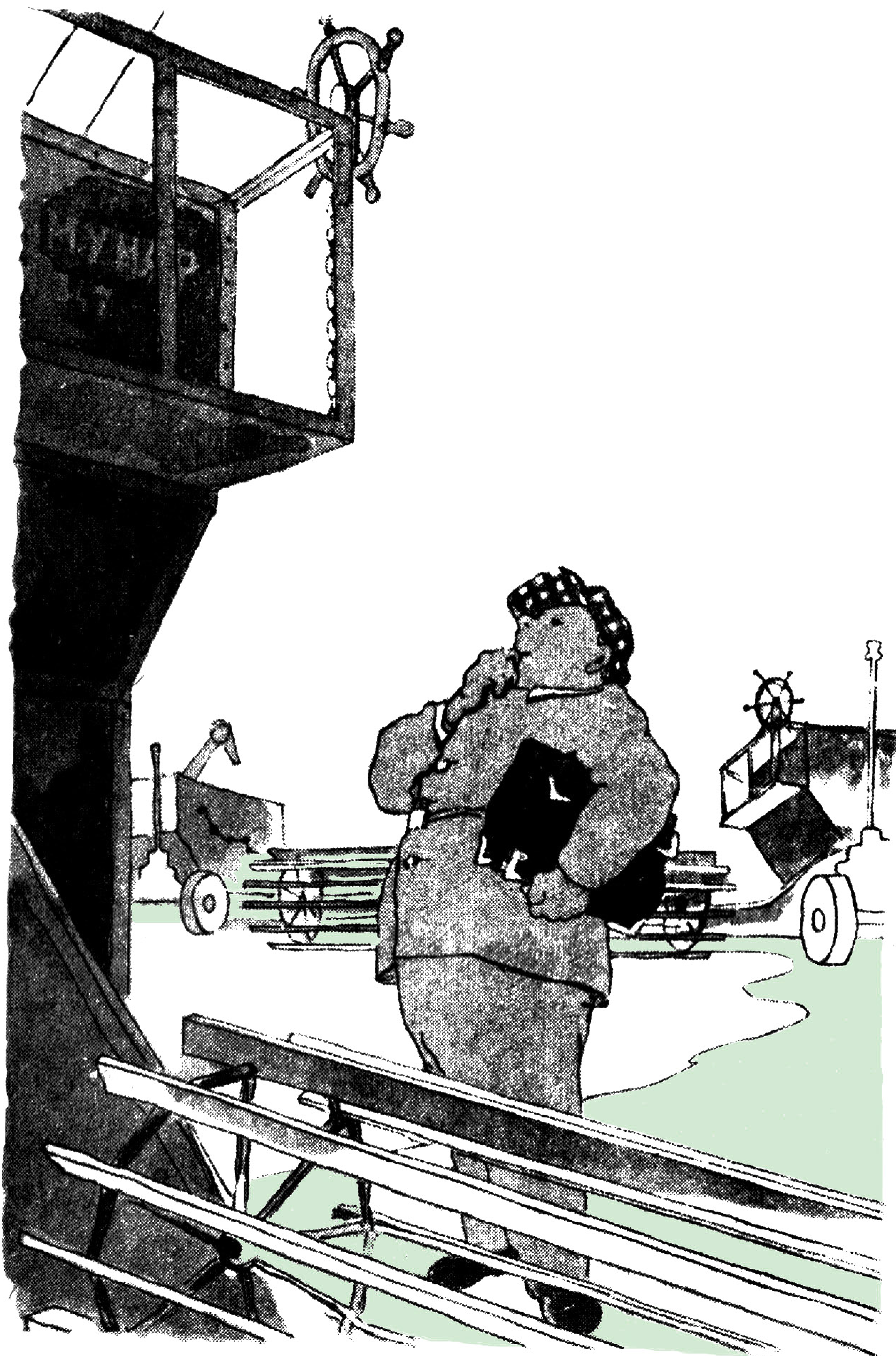

— Добра машина комбайн, але з мінусом. Сама косить, сама молотить, сама віє, а от ремонтуватися сама не вміє...

ТРАВНЕВА-ЗАСТОЛЬНА

Просим всіх до столу, до святкового,
Вже в бокалах піниться вино.
Вип'єм, друзі, і за те, що пройдено,
І за те, що нам пройти дано.

— Повні бокали?
— Повні!
— Порох сухий?
— Сухий!
— Вип'ємо, друзі?
— Вип'єм
За Травень наш бойовий!

За шляхи-дороги ми ще вип'ємо,
Що в Берлін з боями привели.
І за те, що на лани й риштовання
Ми усі солдатами прийшли.

— Повні бокали?
— Повні!
— Порох сухий?
— Сухий!
— Вип'ємо, друзі?
— Вип'єм
За Травень наш бойовий!

Другий тост за молодість піднімемо —
Хай живе і квітне, як весна!
Це й за тебе, дорогий товаришу,
Хоч на скронях в тебе сивина.

— Повні бокали?
— Повні!
— Порох сухий?
— Сухий!
— Вип'ємо, друзі?
— Вип'єм
За Травень наш бойовий!

А тепер за Батьківщину вип'ємо,
За радянські села і міста.
Хай наш труд піснями прославляється,
Хай у серці радість вироста!

— Повні бокали?
— Повні!
— Порох сухий?
— Сухий!
— Вип'ємо, друзі!
— Вип'єм
За Травень наш бойовий!

Віталій **ЯРОШ**

ТАТО

Шестирічний Ігор, насупившись, слухав нотацію батька.

— Ігор, ти сказав сьогодні нашій робітниці: Катька, дай мені напитись. Це грубо і неввічливо. Треба було сказати: тьотя Катя, дайте мені, будь ласка, напитися. Вона доросла, а ти маленький. Треба з пошаною ставитись до старших людей.

— А мама... — почав було Ігор.

— Що мама? Щоб я більше цього не чув. Іди і добре подумай над тим, що я тобі сказав. А я буду бритись, і ти не заважай мені.

Був вихідний день. Тато був у доброму настрої, щось тихенько наспівував і навіть підморгнув собі в дзеркальце.

— Катюха, підкинь мені бритву і мильницю, — гукнув тато домашній робітниці, яка гладила на кухні білизну.

Катерина Петрівна принесла бритву, помазок, мильницю.

—А гаряча вода? От, черепаха нерозторопна!

Катерина Петрівна, поспішаючи за гарячою водою, ненароком зачепила за край стола. На підлогу впало дзеркальце.

— Та не сіпайся ти, як недорізана курка, — роздратовано сказав тато, — Вітряк! Обов'язково змахне що-небудь.

Катерина Петрівна вибачилась і в ту ж мить принесла гарячу воду.

Тато, як ми вже знаємо, був у доброму гуморі і благодушно зауважив домашній робітниці.

— Ну, ну, сама винна і ще кліпає очима, наче тарілку проковтнула. Нічого, все переваримо.

Вдень прийшли гості, співробітники тата. А тато, нагадаємо, працював в одній солідній установі і посідав досить відповідальну посаду. Гостей запросили до столу. Тато, побритий, елегантний, веселий, з люб'язною посмішкою, допомагав мамі, жартував, розважав гостей.

Ігоря також посадили за стіл. Але в загальній метушні йому поставили лише одну тарілку, не дали ні ложки, ні ножа, ні виделки. Не їсти ж хлопчикові руками. Звернувшись до батька, Ігор сказав:

—Татуха, підкинь-бо мені прибор.

У тата очі зробились круглими, наче в окуня.

Бачачи, що батько не поспішає виконати його просьбу, Ігор додав:

— От, черепаха нерозторопна!

Від цих слів тато мов ужалений, відкинувся на спинку крісла.

— Та не сіпайся ти, як недорізана курка, — продовжував Ігор.

Тата наче правець вдарив. З рук випала ложка і з дзенькотом упала на підлогу.

— Вітряк! Обов'язково змахне що-небудь, — сказав Ігор.

Батько не міг вимовити й слова і тільки безглуздо кліпав очима.

— Ну, ну, — добродушно проговорив Ігор, — сам винен, та ще кліпає очима, наче тарілку проковтнув. Нічого, все переваримо.

— Ігор, — заверещав батько,— вийди геть!

Батько вийшов з-за столу, щоб вивести Ігоря і дати йому прочухана... А от як йому було вийти з пікантного становища, в якому він опинився перед співробітниками,— тато не знав і палав від сорому.

ЧЕРНІЛКО

СУПЕРНИКИ

— А тепер, газуй, — сказав голова колгоспу Юхим Семенович Книш, сідаючи в кабіну, — тепер спіймає облизня! У нас таки блисне раніше.

— Ой, не кажіть гоп, — несміливо озвався шофер.

— Як то не кажіть? Розподільний щит у кузові? Інструкція в кишені? Приїдемо додому — трах-бах і в дамках... Хай почує, якої йому колгоспники заспівають.

Машина рушила.

Книш склав на грудях руки і тихо замугикав пісеньки: «І хто його знає, чого він моргає...» Він завжди її мугикав, коли в нього щось «вигорало», а в того не клеїлося. А зараз і поготів мав право заспівати її. Бо той напевно й досі возився в кузні, метушився у млині, але діло в нього не те, щоб не клеїлося, а навіть зовсім розповзалося. Це добре знав Юхим Книш, бо навмисне підсилав своїх людей до їхнього млина. Вони верталися з розвідки веселі й таємничо шепотіли голові:

—Може після жнив щось і буде. А зараз— ніяка сила.

— А що ж там стоїть, бачили? — питавсь Юхим.

— Не пускають у середину. Крізь вікно заглянули. Колесо стоїть, шків, машина. Геть усе, як і в нас. Тільки машина брезентом укрита.

— Ум-гу, — многозначно похитав головою Юхим Семенович і того ж дня наказав накрити мішками і свою машину.

Грузовик нарешті виплутався з метушливих вулиць і покотив бруківкою до міських околиць.

— Вони сьогодні теж у місті чогось були, — промовив шофер. — Я стояв коло контори, коли вони їхали. Їхній шофер, Петька, упізнав мене здалеку, і давай мені моргать лівою фарою. Засвітить і погасить. Засвітить і погасить. Чиста їздьовка, я вам скажу.

Книш аж підскочив:

— А він у кабіні сидів?

— Його не було. Рахівник сидів...

— І куди вони завернули?

— Наче до Тракторозбуту, туди, де банк.

Юхим Петрович полегшено зітхнув. Значить, вони не за тим приїхали, раз його не було на машині.

Коли вирвалися на рівну дорогу в степ, Книш знову попередив:

— І гони так, щоб завидна проїхати через Вербівку. Коло правління артілі загудеш, і теж проморгаєш їм фарою. Нехай він побачить нас.

Село Вербівка стояло поруч з їхнім селом, Вишняками. Так що землі їхні межували. Вербівські дівчата виходили заміж у Вишняки. Вишняківські хлопці ходили вечорами гуляти у Вербівку. П'ятисотенниці вербівські змагалися з п'ятисотенницями вишняківськими.

Обидва колгоспи жили в злагоді, змагалися за кращий урожай і мали чесні добросусідські відносини. І голови їхні жили в злагоді, але завзято суперничали і крилися один перед одним. Усе на хитрощі йшли, хотіли один одного, як казав шофер Яшка, переплюнути. Не встигне, бувало, один якусь новину запровадити, як і другий не відстає... Та не тільки не відстає, а бери вище. Таке затіє, що в першого голови голова обертом йде. Так трапилося і на цей раз. Задумав Книш збудувати в своєму селі гідроелектростанцію, аж чує, що у Вербівці теж щось затівають. Стрілися якось голови колгоспів на межі своїх земель, ще як сніг затримували:

— Ти що там задумав, Юхиме? — спитав Шило.

— Олійницю. А ти що?

— Поливні городи, — сказав Шило.

— А воду ж як? Відрами під гору?

— Та побачимо!

— Та вже ж, побачимо...

І їздили вони в район та область, аж поки у обох млинах не повстановлювали динамо-машини, приводи, обснували села дротами. Але пуск станцій гальмувався. Вербівці не дістали ще якихсь частин, у вишняківців не було розподільного щита.

І от Юхим його вже віз, і сьогодні електрика засвітиться у всіх хатах, піде на господарство. Дошки різатиме, січку, весною воду на городи подаватиме. А в Шила нічого того ще немає. Хай потанцює трохи.

Не встиг Юхим Книш закінчити своїх думок, як машина чмихнула і стала, просто в степу.

Уже й смеркло, на небі висипали зорі, а Яшка все возився коло мотора. Книш і лаяв його, і загрожував, і глузував, аж доки стомився, і заснув у кабіні.

Він прокинувся від глухого струсу, і отетерів. Попереду мерехтіли десятки електричних ламп.

— Гемонська твоя душа! Куди ти мене везеш? Та ти ж на Київ смалиш!

—Ні, прямо на Вербівку їду.

— Яка Вербівка? Де Вербівка?

— Та он же, — спокійно відповів шофер ! наддав газу.

Просто перед ними сяяла електричними вогнями колгоспна Вербівка. Ця новина так приголомшила Книша, наче хто обухом по потилиці вдарив.

Всю ніч не спав Книш, не давав перепочинку майстрам, які встановлювали розподільний щит, і заспокоївся вже ранком, коли закрутилася машина і загорілося світло. Юхим Петрович пішов у контору і подзвонив у Вербівку. До телефону підійшов їхній голова.

— Здоров, — сказав йому Книш, — Ну, як, пустив уже?

— Хіба ти не бачив, — відповів Шило.

— Ні, я в місті був. Затримали на нараді. Я теж уже пустив. Приходь, подивишся.

— Удень не видно. Хай увечері, — і тихо засміявся.

Василь КУЧЕР

ЛІС Є...

Малюнок О. Козюренка

— Обійшла всі магазини Лісопромспілки, а діжки так і не знайшла. Чи то вже їм лісу невистачає?

— Ліс є, клепок невистачає.

ЮРІЙ ЯНОВСЬКИЙ

Дружній шарж К. Агніта

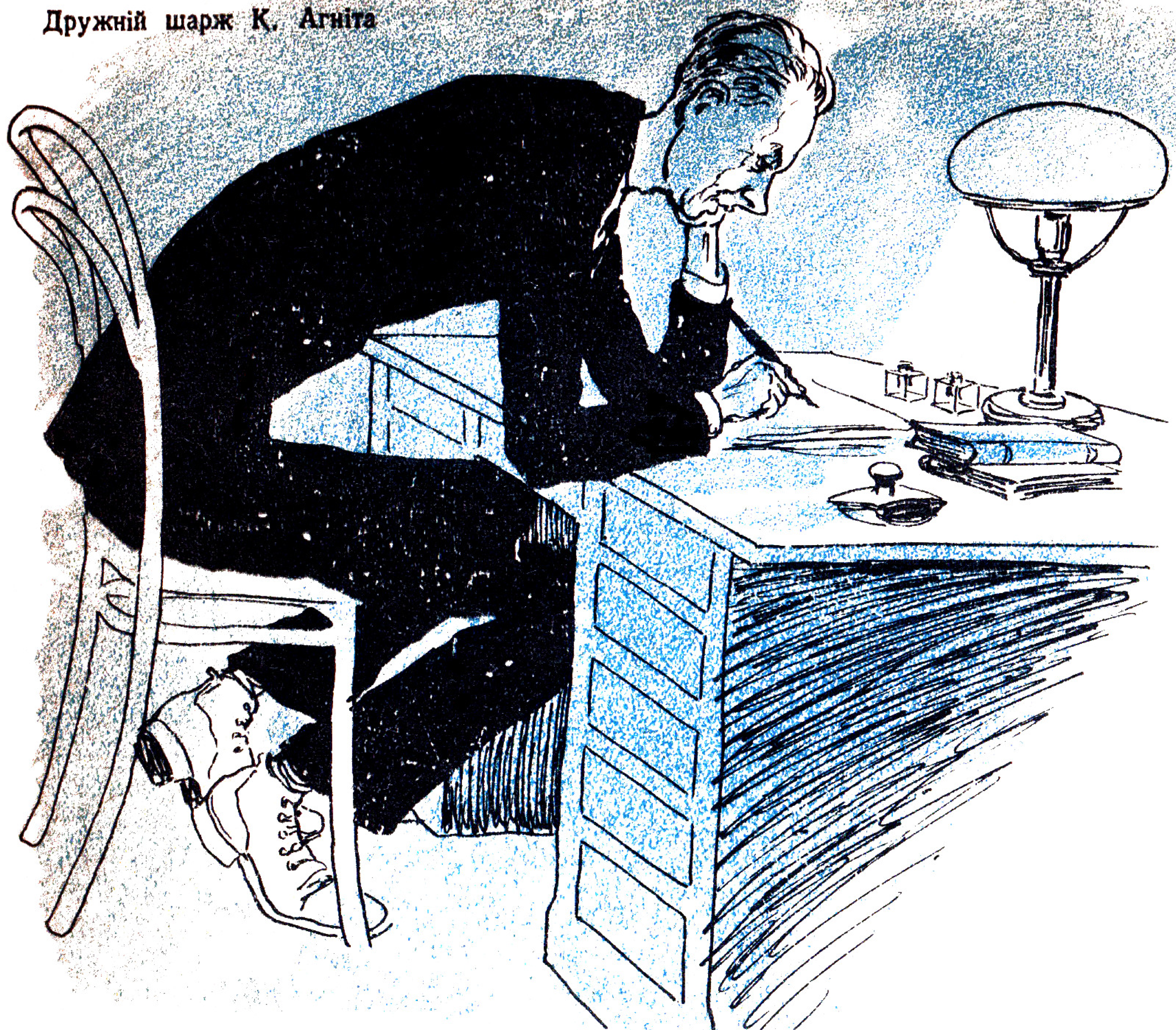

Автор роману «Жива вода». Води в романі нема.

Іноземний гумор

МІСТИК

— Джон, ти віриш у переселення душ?

— Звичайно! От, наприклад, у нас був помічник директора, який зник із касою.

— При чому ж тут переселення душ?

— Він був душею нашого підприємства.

ПОРАДА

Хворий (до лікаря). — Крім болі в голові — мене ніщо не турбує. Я їм, як віл, працюю, як кінь, а вночі сплю, як ведмідь.

Лікар. — Тоді, голубе, зверніться до ветеринара.

ЯКЕ ЗАПИТАННЯ, ТАКА Й ВІДПОВІДЬ

Поїзд несподівано зупинився. Одна дама скрикнула.

— Що сталося?

— Поїзд переїхав корову.

— Вона стояла на рейках?

— Ні, він спеціально заїхав за нею у хлів.

Глінкін

Одно-едине слово перевернуло життя і згубило кар'єру Петра Івановича Февральова. У Вуглеграді відкривали новий музичний театр. З цієї нагоди голові міської ради П. І. Февральову належало виголосити урочисту промову. Цю промову йому писали найкращі вуглеградські знавці мови — редактор місцевої газети Леонід Шварц, директор театру Ігор Мойсеєнко та директор педагогічного інституту Анікей Іванович Потускненко.

У просторому залі, де пахло ще свіжим лаком і фарбами, і, особливо на гальорці, де зібралися студенти, панувало радісне пожвавлення. Поява Петра Івановича на трибуні була зустрінута, як і личить у подібних випадках, гарячими оплесками.

Говорив Петро Іванович натхненно і так майстерно зиркав на текст промови, який лежав перед ним, що помітити це могла хіба спокушена людина. Залишалося сказати вже останні, найпатетичніші фрази, після яких гримлять оплески, і от тут трапився цей несподіваний випадок.

— Хай же, — вигукнув Февральов, — звучать геніальні творіння Глінкіна!

— Як? — мимоволі вирвалося із уст секретаря міськкому. Мікрофон, що стояв перед ним, передав це запитання в зал, і зал насторожився.

— Глінкіна, — простодушно відповів Петро Іванович.

Секретар ніяково нахилив голову і з докором зауважив:

— Думати треба!

Мікрофон посилив ці слова, і в залі почувся сміх.

— Хай звучать... — хотів було продовжити свою промову Февральов, але в цю хвилину раптом пролунали оплески.

Февральов почекав, поки вони стихнуть, і ще раз патетично проголосив своє крилате «Хай звучать». Але йому знову не дали договорити, заглушивши його голос оплесками А якийсь шибеник крикнув з гальорки:

— Глі-і-н-кіну!

Президія розгубилась. Февральов залишив трибуну. Хтось здогадався й опустив завісу.

— Як же так трапилось, — запитав секретар, відводячи Петра Івановича за куліси.— Чому ти заздалегідь не прочитав тексту промови?

— Ну, як же, я читав. І нічого такого... не знайшов.

— А як ти вимовив прізвище композитора?

— Вимовив так, як написано, — не моргнувши оком, відповів Февральов.

— Але як треба вимовляти правильно? — В голосі секретаря зазвучали нотки роздратування.

— Чого ж ти, Олексій Андрійович, сердишся, при чому тут я? Треба запитати тих, хто писав промову. Це їм належить знати.

Прозвучав третій сигнал, і в залі погасили світло. Петро Іванович зайшов у ложу і, хоч завіса ще не була піднята, зал чомусь загримів оплесками. І знову той шибеник зверху прокричав: «Глін-н-кі-ну»!

— Кришка тобі, Февральов! — співчутливо сказав секретар міськкому.

Петро Іванович метнувся із ложі, прибіг за куліси, наказав покликати редактора і директора. Коли ті з'явилися, він злісно запитав:

— Ви що, знущатися з мене?

Автори тексту промови клялись, що вони не винні.

Через декілька хвилин Февральов бушував у своєму кабінеті. Він дістав із шафи рукопис промови і переконався, що там було написано, як і вимагав секретар, «Глінка», і наказав негайно викликати друкарку. Й ледве та боязко переступила поріг кабінету, Февральов встав із-за столу, грізніший, ніж сам Зевс-громовержець.

— Не хочете працювати! — заверещав він, що було сили. — Геть! Я не дозволю займатись ди-ве-р-р-сі-ями! Геть!

У лютому гніві своєму Петро Іванович ще не догадувався, які великі неприємності очікували його попереду. Перш за все, йому довелось говорити неправду, коли він розказував дружині, чому пішов з «Веселої вдови». Потім на другий день він випадково почув по телефону, як хтось злорадісно розповідав про вчорашню пригоду в театрі.

Через декілька днів на афіші, що появилась біля міської ради, він побачив приписані червоним олівцем дві літери. В афіші стояло: «Я помню чудное мгновенье» — муз. Глінкіна». Концерт давали приїжджі знаменитості. Петру Івановичу дуже хотілося послухати їх, але він побоювався повторення неприємної історії і сказав дружині, що до пізньої ночі буде на засіданні.

На одній з нарад з приводу виробництва речей широкого вжитку голова артілі «Вуглеградський гончар» заговорив про знайдену в якомусь яру особливо цінну глину. Февральов, сам того не бажаючи, почервонів, як рак. Хтось з присутніх захіхікав.

Тепер Февральову ввесь час ввижалося, що всі думають і говорять лише про нього, про його помилку, про його культуру.

Одного разу, їдучи по місту у своєму відкритому «Оппельадміралі», він абсолютно виразно почув, як два якихось хлопчаки кричали йому вслід:

— Глінкін поїхав! Глінкін поїхав!

Це міфічне прізвище переслідувало його всюди і примушувало жити по-іншому. Він перестав відвідувати концерти, слухати музичні передачі по радіо, приймати працівників мистецтва, читати в газетах театральні оголошення. Нарешті, він не витримав випробування і почав просити обласні організації перевести його на роботу в інше місто. Свою просьбу він пояснював тим, що клімат Вуглеграда шкідливо відбивається на його здоров'ї.

Коли просьбу було задоволено, Февральов залишив місто, ні з ким не попрощавшись.

І. ОЛЕКСІЇВ

ОПЕРАТИВНІСТЬ І АКТИВНІСТЬ

Малюнки В. Литвиненка

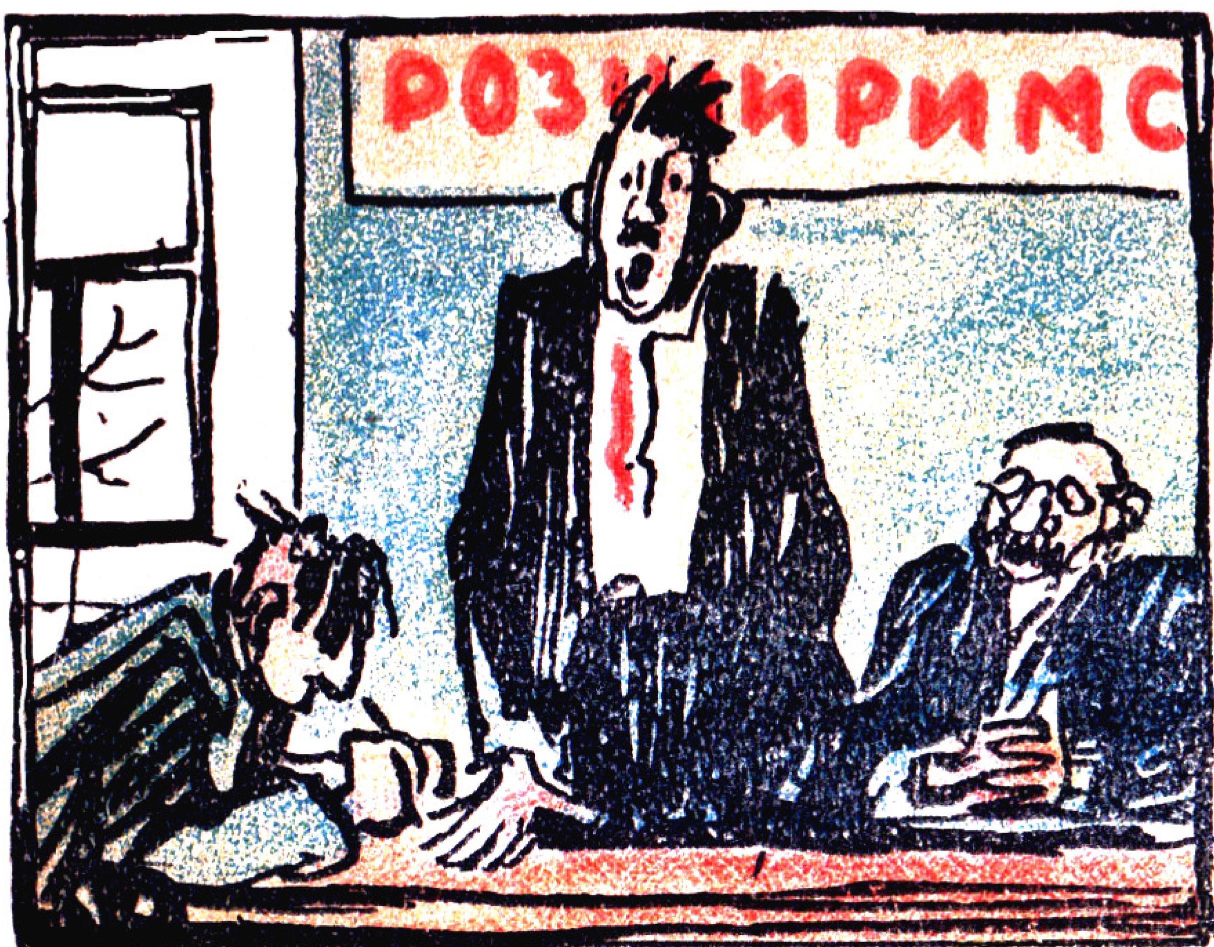

В райвідділі сільського господарства всі зійшлись на думці, що в районі треба розширити посіви ярої пшениці.

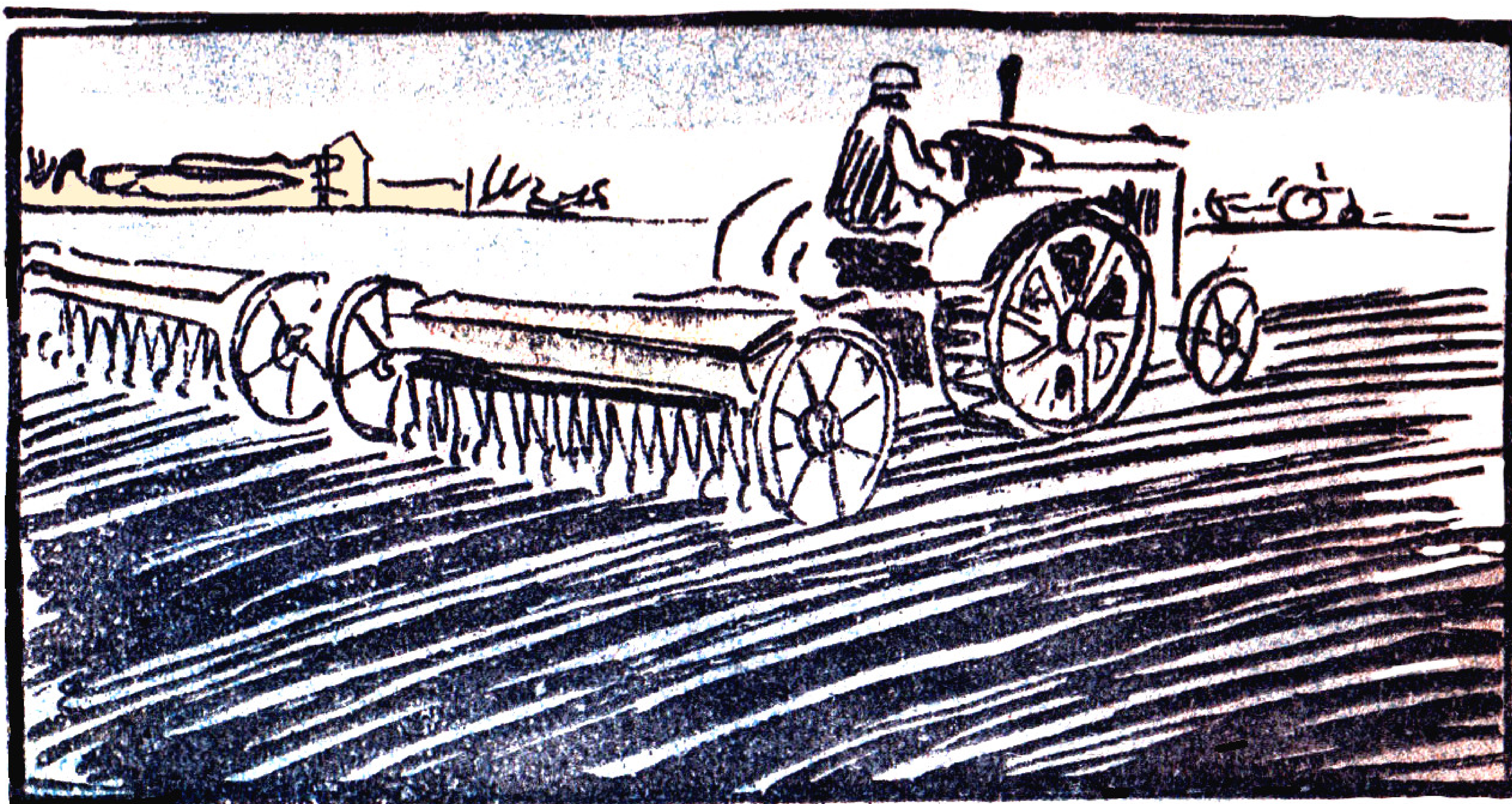

А на колгоспних ланах почали сіяти яру пшеницю.

І почали розробляти конкретний план.

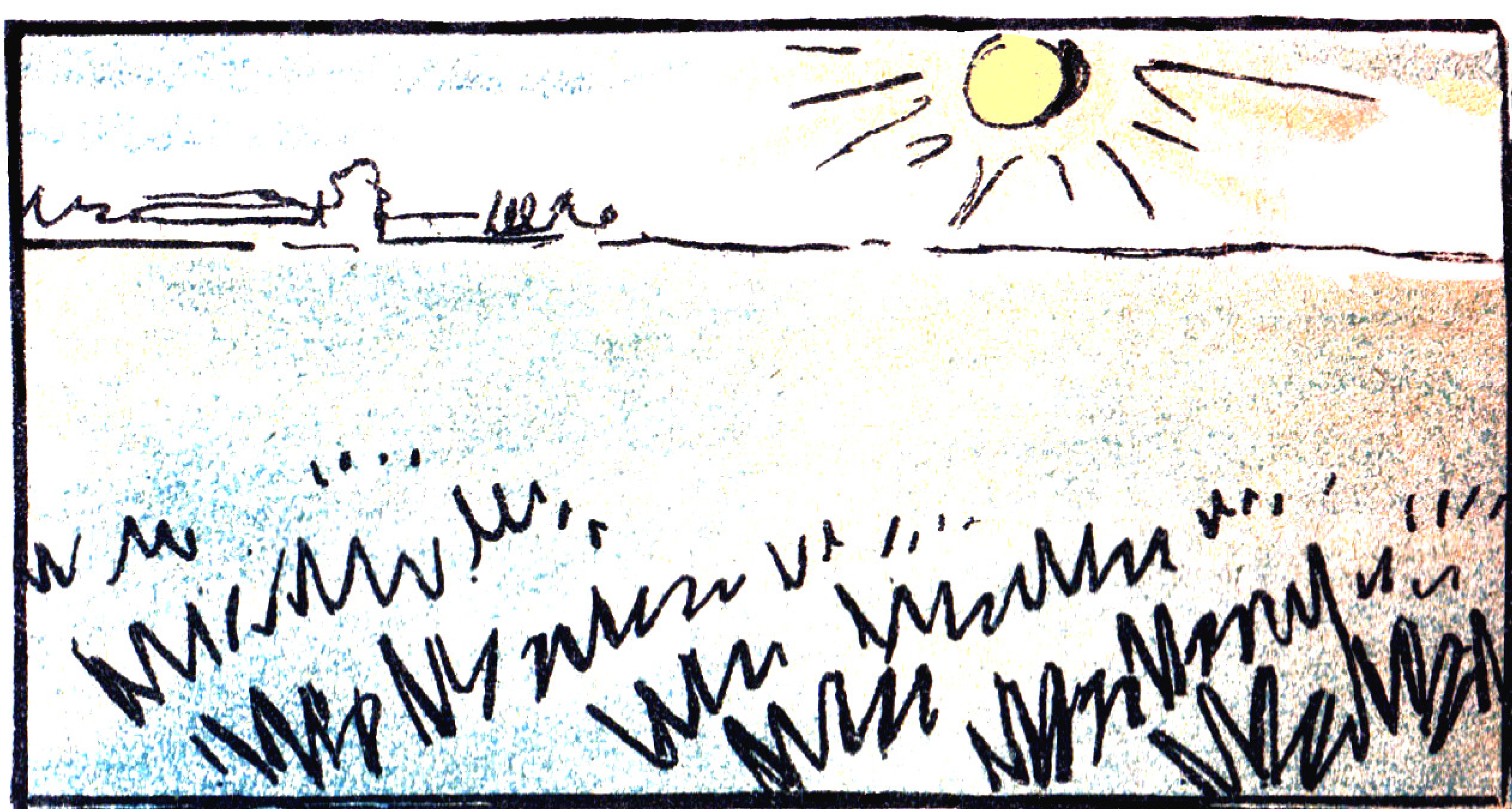

А на колгоспних ланах зійшла пшениця.

Консультувались, додумували, доробляли...

А на колгоспних ланах пшениця пішла в стрілку.

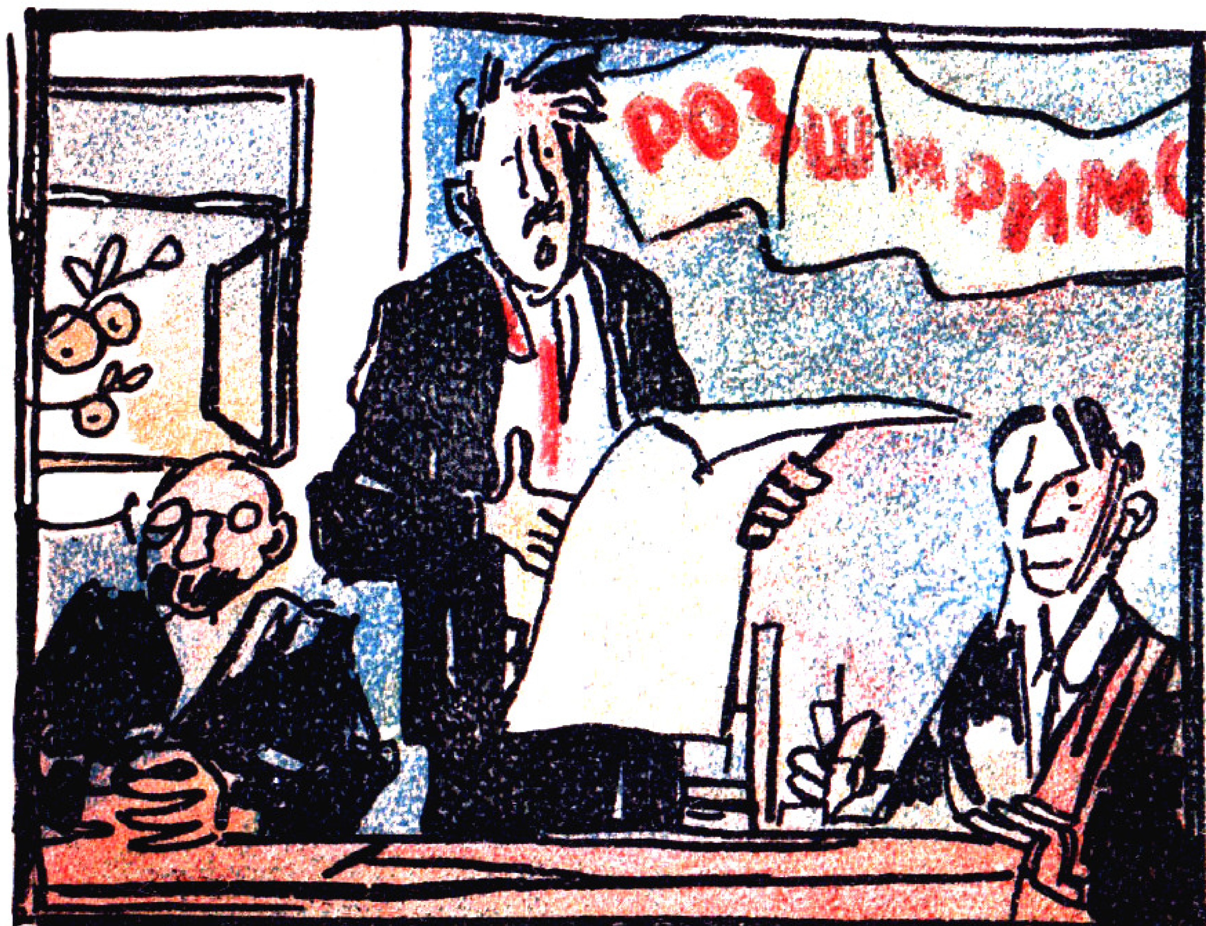

Коли план остаточно дозрів...

На колгоспних ланах дозріла дорідна яра пшениця.

ПРО торговельні операції Харківської кооперації

ПУШКІНСЬКІ НОЧВИ ТА КООПЕРАТИВНІ СПРАВИ

На сонячному боці майдану Тевелєва проти й досі ще невідкритого універмагу-пасажу облпромради відбувається така сценка. Зустрічаються дві домогосподарки — Долгова Марія Семенівна з Шатилівки й Костюк Василина Євгенівна з Юмівської вулиці. В обох у руках нові оцинковані ночви.

ДОЛГОВА: — Скільки дали?

КОСТЮК: — Сто сімдесят один.

ДОЛГОВА: — Дорого! Я на Кінному базарі в кооперації сто вісімнадцять дала.

КОСТЮК (недовірливо): — В кооперації?.. А чому ж я на Благбазі переплатила п'ятдесят три карбованці?

ДОЛГОВА: — Може ви в комерційній крамниці купили — там проти кооперації дорожче.

КОСТЮК: — Та ні, кажу ж вам — на Благбазі в кооперації.

ДОЛГОВА: — Не може бути такого!

(До розмови втручається громадянин, що уважно слухав розмову домогосподарок).

ГРОМАДЯНИН: — Може бути, товариші дамочки! В Пушкіна ночви дешевші. Ото за 118 акурат ночви Пушкінські.

КОСТЮК: — Не дратуйте хоч ви своїми жартами. Пушкін писав вірші й ночвами не промишляв.

ГРОМАДЯНИН: — А я вам авторитетно кажу — ночви Пушкінські. Ви, громадяночко, знаєте тільки одного Пушкіна, а я двох. Один, Олександр Сергійович, писав, як ви висловились, вірші. Правильно! Крім нього існує ще один Пушкін — Григорій Іванович. Віршів він не пише, а робить дешеві ночви.

ДОЛГОВА: — Може у вашого Григорія Івановича Пушкіна й кооперація своя?

ГРОМАДЯНИН: — Своя.

КОСТЮК: — А чиєї ж кооперації оці дорожчі ночви?

ГРОМАДЯНИН: — Ночви — Пушкінські, а кооперація — споживча.

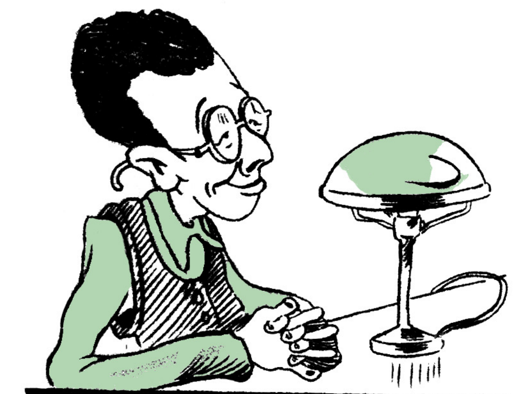

— Торгівля, — сказав тов. Болотін, — це вже не моя галузь. Я тільки розгортаю...

ДОЛГОВА (роздратовано): — Громадянин, проходьте своєю дорогою... Випили трохи — і на здоров'ячко! Не втручайтесь у жіночі справи!

ГРОМАДЯНИН (ображено): — Жіночі! Які ж вони жіночі, коли це кооперативні справи. Одні роблять дешеві ночви, а другі продають їх майже по особторгівській ціні. Споживча кооперація називається!..

ЗРАЗКОВИЙ СТАНДАРТ

Громадянин додав на адресу споживчої кооперації ще пару малоприємних епітетів і пішов до трамвайної зупинки. Ми наздогнали його. Познайомились.

— Я — Максименко Семен Степанович. Працюю на «Серпі і молоті». Чули про ночви? У нас у Харкові є облметалпромспілка. Головою в цій спілці — Пушкін Григорій Іванович. У них на Кінному базарі ларки є. Ночви свого виробу вони продають по 118 карбованців. А в споживчій кооперації на Благбазі ті ж ночви коштують 171 карбованець. Недавно ще вони там 205 коштували. У спекулянтів і то дешевше — 150 карбованців. Купують, розумієте, на Кінному базарі, а звідти трамваєм на Благбаз і починають конкуренцію з споживчою кооперацією. Я на Благбаз іду. Хочете, покажу, де там кооперативні крамниці. Самі пересвідчитесь.

Начальник заготуправління тов. Холодний почував себе трохи ніяково.

На Комунальному ринку (Благбазі) Семен Степанович показав на велику крамницю.

— От, зразковий магазин № 1 «Коопбудторгу» нашої споживчої кооперації. Повинен торгувати будівельними матеріалами й господарчими речами. Ви зайдіть туди, а я на базарі скло куплю, бо в цій крамниці склом ніколи не торгують.

В магазині, справді зразково обладнаному й досить великому, увагу привернули «будівельні» матеріали — біле шовкове плаття, жовтий трикотажний светр, атласні й звичайні карти, одеколон, пудра, бурки, сумнівної якості трикотажні майки. Кілька відвідувачів розглядали ці товари. Коло останніх прилавків покупці не затримувались. Вони на ходу обмінювалися з продавцями одноманітними репліками.

— Кухлі є?

— Немає.

— Сокири є?

— Немає. Є топорища.

— Лампи гасові є?

— Немає.

— Поливальниці є?

— Немає.

— Виварки є?

— Немає.

— Скло є? — почули ми знайомий голос Семена Степановича.

— Немає.

— Ну, то й не треба. Я вже купив... А ви — підморгнув він продавцям, — хоч дома репетируйте такі слова, як: «Є!.. Будь ласка!.. Скільки вам?..» Пригодяться...

Люди, що були в магазині, засміялися. Продавці почервоніли.

ТАМ Є ВСЕ...

— Ні, я незадоволений своїм становищем завідувача зразкового магазину будівельних матеріалів та господарських речей, — зауважив директор цієї крамниці тов. Мурашковський, сумно обвівши очима свою напівпорожню підсобку. — Я повинен торгувати склом, відрами, ночвами, фарбами, замками, а не пудрою й губною помадою.

— Чому ж ви ними не торгуєте?

— На базі цих товарів немає. А коли й є, то в них інше цілеве призначення. Мені не дано прав самостійно поповнювати магазин потрібним асортиментом. Інколи напитаєш партію товару, хочеш провести його через базу, а там відповідають: «Давай, давай, цей крам потрібен нам. У нас уже є заявка на цей асортимент!»

— Який же вихід?

— Вихід?.. От починається сезон індивідуального житлобудівництва, сезон індивідуального городництва. А я замість толю, лопат і поливалок можу запропонувати цій категорії споживачів тільки майки, труси, одеколон і пудру... От вам і вихід!

— А чому у вас немає оцинкованих речей?

— Були. Але тепер не дають. А коли й були, то дорожчі, ніж у спекулянтів на базарі.

— Коли ж у вас будуть потрібні товари?

— Обіцяють. Але ж ви самі знаєте, що обіцянка річ неасортиментна... Отак і торгуєш. Перебиваєшся з карт на трикотаж... Зразкова крамниця!.. Проте, коли хочете дещо собі придбати, зайдіть за ріг, там асортимент багатший за наш.

— Там теж зразкова крамниця?

— Ні... там Райзман.

— А хто такий Райзман?

— По посаді — завідувач крамниці коопторгбуду № 2... А по суті — шахрай і спекулянт.

«ВАМ ПОТРІБНІ ЖОВТІ ЧЕРЕВИКИ?..»

У невеличкій крамничці повно народу. Розштовхуючи покупців, до прилавку пробирається перекупка. Гукає на ходу:

— Тобі потрібні простині?

Продавець залишає покупців і починає розглядати простині. Торгується. Міряє. Знов торгується. Потім кидає простиню під прилавок і киває головою.

— Ладно, зійдемось...

Перекупка виходить.

Торгівля йде жваво. Тут є все те, чого немає в зразковій крамниці, включаючи оцинковані речі.

В тісній підсобці ніде ступити. Стоять стоси фаянсового посуду, відра, ночви, виварки. Лежить трикотаж і ще якась галантерея. Райзман — завмаг — людина в шкірянці й з зсунутою на потилицю кепкою, дізнавшись про мету нашого приходу, ніякове, але швидко бере себе в руки.

— Ні, я ні на кого не можу поскаржитись. Мені ніхто не заважає торгувати. Навпаки, допомагають. В мене є великий асортимент... Проведений через базу... Порядок — єсть порядок!.. Треба вміти торгувать... Зараз ідy забирать тапочки.

— Це що, будівельний матеріал?

— Ви жартівник! Звичайні тапочки. Іде ж літо. За 60 карбованців ми йдемо назустріч споживачеві. Запевняю — тапочки моментально розхватають... Ви були у Мурашковського? Бачили там мило? Так ми такого не держимо. От у мене мило — да!.. З однієї артілі. Масло, а не мило... Артіль цілком задоволена. І в мене оборот... В мене оцинковані речі з заводу й з міжрайбази. Націнка мене не цікавить. Мені дають планову ціну й я торгую... У Мурашковського немає?.. Хай учиться торгувать. Він ще молодий...

— Ви одержуєте з однієї бази?

— І з бази, і з... Ах, ви будете писать до журналу про мою крамницю? Ви будете критикувать?.. Скажіть, навіщо це вам потрібно? Мене ще ніхто не критикував! Навіщо критикувати Райзмана?

— А ви хіба боїтесь критики?

— Ні, я нічого не кажу... Критика — це прекрасна річ... Може вам потрібні модельні жовті черевики?.. Без грошей!.. Ні?.. Шкода!.. А справжній трикотаж — американський? Теж ні?.. Слухайте, для хорошої людини, яка не буде писати про Райзмана, мені не жаль й пари тисяч карбованців... Як, вам і гроші непотрібні?.. Не може бути!.. А може ви подумаєте?.. В мене тут є все, що хочете. Для хорошої людини... Навіщо писати?..

Нас попереджали, що Райзман і його крамничка існують для реалізації краденого з баз, складів і для перетворення різних «усушок» і «утрусок» на дзвінку монету.

Розмова з цим типом переконала нас, що це так. Видно, вільно й безпечно живеться спекулянтам і шахраям під вивіскою Харківської облспоживспілки.

ЩЕ ОДИН НЕЗАДОВОЛЕНИЙ

Майдан Тевелєва. Продуктовий магазин № 2 Харківської облспоживспілки. Велике підсобне приміщення вражає своєю чистотою й порожнечею.

— Не дивуйтесь, — каже завідувач крамниці тов. Шелюбський, — відколи існує наш магазин, як кооперативний, у цій підсобці завжди так чисто і порожньо.

— Значить, добре торгуєте, коли товар не залежується.

— Ви смієтесь! Ми виконуємо план тільки на 33 проценти.

«...заготовляємо тюбітейки кома кишмиш кома шліть гроші крапка».

— Чим же ви торгуєте?

— Регулярно тільки м'ясом. Навіть особторг не міг витримати конкуренції з нами. Базарні ціни на м'ясо вище наших не підіймаються. Це, безперечно, наше досягнення. Але ж ми не м'ясоторг, а споживча кооперація. У нас повинен бути багатий і різноманітний асортимент сільськогосподарських продуктів.

— Де ж він?

— Асортимент? У планах! Ах, які чудесні плани заготовок у відділі заготівель облспоживспілки... Наполовину б реалізувати ці плани і ми б завоювали покупця... А ми частуємо його дорогими горіхами й сухофруктами. І ще мінською ковбасою. У наших крамницях мінської ковбаси більше, ніж у цілому Мінську!

— А молоко, яйця, овочі?

— Ви знаєте, що таке гомеопатична доза? Так-от, у таких дозах одержували й ми ці продукти... Хіба це торгівля? Я хочу торгувати сезонними продуктами. Коли у мене буде свіжа цибуля, редиска, молоко, яйця, — у мене підуть горіхи й вино. Треба вже розсилати людей заготовляти ранні овочі, готуватись до сезону ранніх фруктів. А в торгвідділі тільки планують... Дайте мені двох—трьох агентів на процентах і я, без Кавказу та Узбекистану, матиму все, що потрібно споживачеві. А ви питаєте, чи задоволений я своїм становищем!.. Коли завмаг сидить у порожній підсобці і торгує в порожньому магазині, то це не торгівля, а зла сатира на торгівлю.

НА СЬОМОМУ НЕБІ

Ми сиділи на сьомому поверсі Держпрому в правлінні облспоживспілки і підводили підсумки баченого й чутого на кооперативній периферії. Це був наш перший візит.

— Ми розгортаємо торгівлю, відкриваємо нові магазини, — поглядаючи на нас крізь великі окуляри, говорив заворгвідділу тов. Болотін. — Відкрили 5 зразкових магазинів...

— Чим же ви там торгуєте?

— Торгівля це вже не моя галузь. Я тільки розгортаю... Петро Григорович, будь ласка, захопіть дані і покажіть, чим ми торгуємо.

Начальник заготуправління тов. Холодний почував себе трохи ніяково.

— Ми організовуємо заготівлі. Мобілізуємо... На м'ясному фронті ми гегемони. З сухофруктами теж не погано. Знаєте — яблучка, вишеньки...

— А як з іншими продуктами?

— Заготовляємо. Використовуємо можливості. З Кавказу горіхи привезли... В Полтаві якісь неув'язки... У Сумах хочуть, щоб ми їм дали лопати, бочки, відра. Де ж ми їх візьмемо? Нам самим ці товари потрібні... Наші люди поїхали в Комі АРСР по рибу та гриби. Представник Аджарії приїжджав з приводу цитрусів. Щось з Удмуртії везуть. Клюкву продавали...

...Вдруге ми застали вже не начальника заготуправління, а його заступника тов. Слуцького. Він стояв і печально переглядав величезні сувої зведень. У порожніх графах відбивалася картина потужної заготівельної діяльності Харківської облспоживспілки.

— Що ми можемо сказати про підсумки за перший квартал? Нічого ми не можемо сказати про підсумки за перший квартал, — сумно зітхнувши, відповів сам на своє запитання тов. Слуцький. — Треба було заготовити 300.000 яєць — заготовили 45.000. Картоплі — 250 тонн, а ми заготовили 17 центнерів. Молока — 150 тонн, а заготовили 22,2 центнера. З трьох тонн жирів маємо лише 2 центнери... Читать далі?

— Ні, спасибі. Все ясно. От тільки скажіть іще, як у вас із заготівлями ранніх овочів і фруктів.

— План ще не готовий, але обов'язково буде.

— А овочі й фрукти?..

Не дочекавшись відповіді, ми перейшли до промислової кооперації. Голова облпромради тов. П. І. Апанасенко розказав нам:

— Ми об'єднуємо 11 різних спілок. Ширимо торговельну мережу. Відкриваємо крамниці, буфети. Харчопром послав людей на Кавказ, в Узбекистан, на Азовське море.

— Багато наловили?

— Немає відомостей. З Узбекістану, правда, одержали телеграму: «Почалася весна кома заготовляємо тюбітейки кома кишмиш кома шліть гроші крапка».

— А ближче не заготовляєте?

— В Лозовій заготовили 17 корів. Міліція заарештувала і заготувачів і корів. Насилу розтолкували тамтешній міліції, що ми маємо право заготовляти.

— Ну і що?

— Віддали. Наробили ми ковбас, холодцю. Продали.

— А далі?

Корів заарештувала міліція.

— Продаємо котлети. Всі сили кинули на універмаг-пасаж.

— І як?

— Поки що не відкрили. Затягли. Але обов'язково в 1947 році відкриємо. Заходьте...

— На сьогоднішній день,—говорив тов. Кулинський, — дислокація торговельних точок така...

Ми подякували і спустилися з сьомого кооперативного неба на грішну споживацьку землю.

«БУЛА ЗИМА — НАСТАЛО ЛІТО...»

Це було давно — ще наприкінці січня. На вулицях Харкова лежав сніг. Одним словом — була зима.

Ми сиділи в кабінеті начальника торговельної мережі міськторгвідділу тов. Кулинського. Він демонстрував нам карту дислокації торговельних точок.

Нас цікавила кооперативна торговельна мережа. Тов. Кулинський тоном заправського начальника штабу, який до тонкощів вивчив розташування своїх частин, говорив:

— На сьогоднішній день дислокація торговельних точок така: по лінії споживчої кооперації — одинадцять магазинів, 58 кіосків, 4 павільйони. По районах картина така... Прошу глянути на карту... Ця дислокація забезпечує нам...

— Вибачте, — перебили ми, — а що вона забезпечує споживачам?.. Уже всі точки торгують?

— На сьогоднішній день, так би мовити, — запнувся тов. Кулинський, — ми можемо сказати, що не всі... Стали до ладу діючих торговельних одиниць 3 магазини і 17 кіосків, решта перебуває в пусковій стадії. Зокрема, по лінії промислової кооперації. Приходьте через місяць. Облпромрада одгрохає такий універмаг-пасаж — ахнете!..

Одним словом, як ми вже сказали вище, була зима. На вулицях Харкова лежав сніг, а кооперативні точки лежали на дислокаційній карті тов. Кулинського. Точкам було зручно там. Їх ніхто не турбував. Споживачам же було незручно. Вони, не знаючи про існування карти з точками, шукали ці точки по місту і рідко знаходили їх.

— Невже, — турбувалися харків'яни, — кооперативні організації забули про кооперативну торгівлю?

. . . .

На початку квітня над Харковом пронеслися ранні весняні грози. Від зими у місті майже не лишилося й сліду. Кажемо «майже», бо в кооперативних організаціях Харкова ще й досі зима. Вони щось розгортають, щось планують, щось збираються заготовляти...

Торговельні точки, як і взимку, здебільшого тільки розташовані на дислокаційній карті тов. Кулинського.

Ще й досі «грохає» свій універмаг-пасаж облпромрада. І «гроханню» тому не видно кінця.

Бригада «ПЕРЦЯ»: Ол. ГРОМОВ, Р. СТРЕЛЬНІКОВ, В. СОКІЛ

ПЕРЕМОЖЦІ

Мал. О. Козюренка

1945 р.

— Завдання виконано!

1947 р.

— Завдання виконано!

ПРО КВІТИ, ВЕСНУ ТА РІПУ

Я йшов до редакції журналу «Садовина та городина» з невеличким рукописом про квіти. Це був зовсім не вчений трактат. Я не лічив тичок і паростків, не досліджував різниці між волошкою й соняшником. Я люблю квіти. Я знаю примхливу вдачу кручених паничів. Знаю, що лев'ячі пащі зовсім не страшні і не кровожерливі. Бачив, як обіймаються чорнобривці з нічними красунями. І цього було досить з мене. Мені хотілося розповісти про квіти просто, зворушливо, щоб у кожного, хто прочитає мій нарис, розгорнувся перед очима буйний, строкатий килим живих квітів. Щоб кожний відчув: прийшла весна!..

...Занурений у свої думки, ввійшов до редакції. Й відразу ж в лице мені вдарив якийсь густий, липкий дух, що завжди оселюється в кімнаті, де ніколи не відчиняють вікон і кватирок.

За столами у глибині кімнати сиділи люди.

Проти дверей стояв великий стіл, завалений папером, а за ним сиділо щось непорушне, мовчазне, кругловиде. Здавалось, що прямо з паперів на столі росте величезна жовтувата ріпа.

Спочатку ця ріпа на мене не звертала ніякої уваги, але за хвилину-другу раптом ворухнулася, труснула своїм обрідкуватим бадиллям і звернулася до мене:

— Ви, товаришу, по якому, власне, питанню?..

Недбало перегортаючи мій рукопис, ріпа ковзнула поглядом по останній сторінці, глянула в середину. На хвилинку щось схоже на посмішку з'явилося на обличчі, але воно відразу ж знову стало якимсь кам'яним і неприступно поважним. Маленькими, кругленькими очима ріпа глянула на мене, як на вихідця з того світу. Подив і жаль майнули в її очах. І, повертаючи мій рукопис, в якому, здавалося мені, живе вся п'янка круговерть весняних пахощів і фарб, ріпа пропищала голосом, що не допускає ніяких заперечень.

— Все це, колего, дуже добре. Навіть красиво. Так. Навіть **мені самому,** — він багатозначно підніс угору палець, схожий також на маленьку ріпку, — мені самому це подобається. Але ж, розумієте, зараз квіти — **не тема.** Ми, — знов у повітря злетіла маленька ріпка, — ми ще не залікували глибоких ран, нанесених нам війною. Ви розумієте, що це таке — **глибокі рани?!** — Він ковзнув поглядом по моїй гімнастерці, зачепившись на хвилинку за стрічки поранень та орденів, — так, так, мабуть, розумієте... Так що ж це ви нам якусь весняну казочку про квіти розповідаєте?! Нам треба гоїти ці рани, відбудовувати...

— Вибачте, — перебив я,—але ж навколо відбудованих заводів і будинків, у відроджених містах і селах повинні рости квіти. У нас же вони росли до війни. Чому ж їм не рости після війни?..

— Я теж поет, — пропищала ріпа, — і теж люблю квіти... Але в журналі я не допущу кручених паничів!.. Коли б ви, наприклад, знайшли спосіб прищепити до троянди картоплю «американку» або моркву, — інша річ. А так, знаєте, голі квіточки... Не час, колего, не час.

...На вулиці, у прозорому весняному присмерку свіжий вітер шумів у вітах дерев. Поперед мене йшли дві жінки — одна вже літня, друга молода, світловолоса — з маленькими букетиками фіалок у руках.

— Садові квіти, — казала старша до молодої,—страшенно не люблять бур'янів. Квіти люблять багато повітря і сонця...

— Щасливі, — подумав я, — що не знають ще одного страшного бича квітів.

І пішов я до «Перця».

З. ФОГЕЛЬ

НА ПОЛІ БУРЯКОВОМУ

Малюнок С. Самума

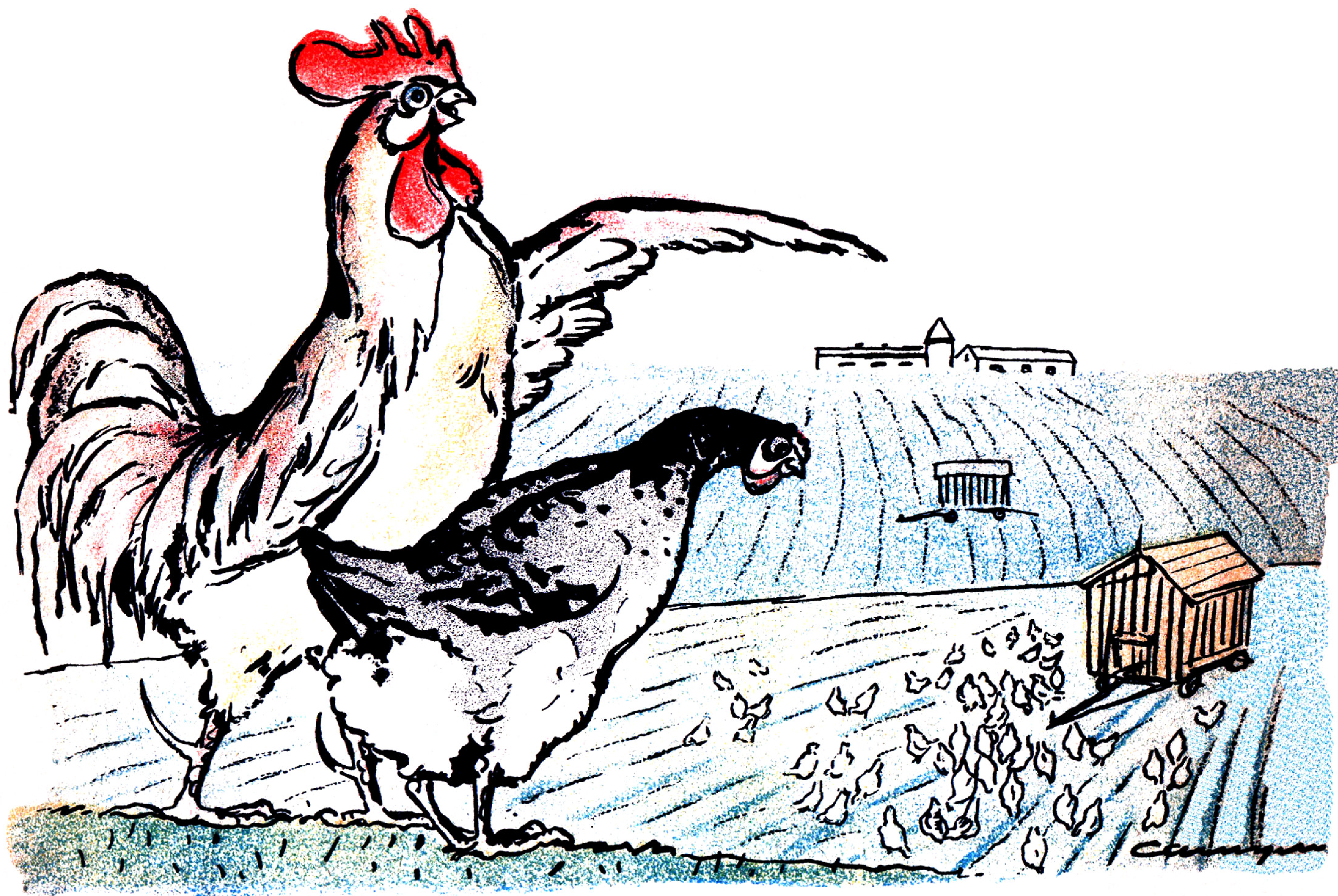

— Наступ вести широким фронтом. Ворога оточити і знищити!

ДВА ПУНКТИ...

Недавно господарі м. Новоград-Волинська (Житомирська область) підняли питання збору і заготівлі утильсировини на таку принципову височінь, як ще досі ніхто не піднімав. В постанові міської ради (надрукованій у новоград-волинській газеті) в пункті першому говориться прямо:

«...зобов'язати всіх керівників підприємств, установ, завідуючих шкіл та голів колгоспів виявляти та систематично займатись збором в межах своєї території і передавати конторі «Союзутиль» через їх збирачів паперовий брак, різне шмаття, кістки, гуму, кінський волос, щетину, коротке волокно, фруктові кісточки, а також чорні та кольорові метали».

Наказавши керівникам «систематично займатись збором» утилю, постанова другим параграфом забороняє їм «...спалювати перелічені відходи сировини в пункті першому...».

«В пункті першому» не можна спалювати. Треба, отже, якийсь інший спалювальний пункт обрати.

Є в постанові ще п'ять пунктів. Але вони бліднють перед двома першими, де питання про утиль піднято на запаморочливу висоту.

Підписали постанову голова міської ради тов. Місіюк і секретар міськради тов. Попик. Редагував її, видно, редактор новоград-волинської газети тов. Осипенко.

Втрьох трудились! Зате ж які пункти стругнули!

Залишається тільки порадити збирачам утилю, що, коли вони збиратимуть «паперовий брак», то нехай і тих перших два пункти не забудуть.

РЕКОРДИСТКИ

Директор Черкаського радгоспу «Укрконсервтрест» Кушнарьов вирішив добитися від своєї рябої корівки зверхрекордного удою молока. Одвів її на ферму радгоспу і наказав: глядіти, любити, плекати.

Почувши, що директор хоче зробити корову рекордисткою, головний бухгалтер радгоспу Сілкін в ту ж мить відкинув рахівницю — та додому! Схопив свою корову за налигач і теж — на ферму.

— Еге! — кинувся зав. відділком Рябокобила. — Раз таке діло, то я теж не хочу відставати...

За корову — та й собі на ферму. За ним — керуючий радгоспом, за керуючим — зоотехнік...

І почалось! То один зайде і в ясла заглядає, то другий. Всі слідкують, чиїй рекордистці більше перепадає.

Діла на полях радгоспу дуже незавидні. Зате директор все робить, щоб таки добитися рекорду по удою молока від своєї рябої корівки. Не відстають і його наслідувачі!...

СПІЛЬНА НАЗВА

Першу книжку куплено в Сумах. Надруковано її в м. Києві 4-ою Республіканською Поліграфічною фабрикою. На 113 сторінці книжка обривається. Далі сторінки починають стрибати. Після 113-ої відразу ж іде 116-та. Потім ще раз 113 і 116. Далі 117 і 120. І знову 117. Назва книжки: А. Леонтьєв. «Про «Капітал» К. Маркса». Видання Укрполітвидаву.

Другу книжку (і не в одному, а в кількох примірниках) одержала Червонокам'янська середня школа, Кіровоградської області. На палітурці написано: «А. О. Загродський. Граматика української мови. Частина І. Фонетика і морфологія. Видавництво «Радянська школа» — 1946 р. Ціна 6 крб. 25 коп.» У цю палітурку оправлено підручник: «Грамматика русского языка. Часть вторая. Синтаксис. Учпедгиз. Москва. 1946 г. Цена 1 р. 70 коп. В переплете 2 р. 20 коп.»

Вкупі ці книжки звуться: «брак!».

„ЛЮДМИЛА“

Повертався товариш Копил додому в Бердичів. Віз групу людей у свою установу. Щоб порадувати своїх, що він уже наближається до Бердичева, вдарив тов. Копил з Козятина «молнію».

«Сижу с людьми Казатине. Выезжаю в 15 часов».

Невідомо, що думали і чим думали козятинські телеграфістки, коли передавали ту «молнію». Але добре відомо (особливо тов. Копилу), що одержали в Бердичеві таку телеграму:

«Сижу с Людмилою в Казатине уже я 15 часов».

Не знаємо, яку розмову мав дома з приводу телеграми тов. Копил. А яку розмову матиме начальник телеграфу з телеграфістками — нас дуже цікавить.

Ти у гості не ходи

(Частівки)

Ой, приспівочки мої,
Дрібушки-дрібушечки!
Я сьогодні приперчу
Лежебокам душечки!..

Вийшли дружно в поле ми
Ланками, бригадами...
А їм сняться трудодні
Дома, за левадами...

У Мокрини болить зуб,
Зав'язалась хусткою...
Лікувалась на базарі —
Торгувала гускою!

Ти у гості не ходи,
Не частуй горіхами,
В тебе оранка й любов —
Те і те — з огріхами!..

Ой, Тетяно, що з тобою?
— А я ж нездорова...
Накрутила кучері,
Вищипала брови.

Видужала того ж дня
Ой, Тетяна-Танечка...
Самогонки принесла —
Чи не прийде Ванечка.

Ой, не прийде, бо промок,
На лежанці Ваня спить...
Доведеться вас обох
В стінгазеті просушить!..

Урожай наш, урожай,
Золота пшениця!..
Хай колгоспний трудодень
Ледарям не сниться!..

□

Випадок на „летучці“

Можна впевнено сказати, що не всі читачі знають, що таке «летучка».

Летучка — це дуже серйозний орган. Це такий орган в редакціях газет і журналів, де критикують тих, хто сам критикує інших, тих, хто пише передовиці, нариси, фейлетони, тих, хто їх редагує. Одним словом, це — орган критики і самокритики, «не зважаючи на особи».

Летучка є майже в кожній поважній редакції. Є вона, звичайно, і в тій обласній газеті, де трапився випадок, про який ми хочемо розповісти.

Але перед тим треба, для ясності, розказати, що таке «гвоздь» в газеті. «Гвоздь» у газеті — це передова.

Не кожен журналіст уміє написати таку передовицю, щоб вона була справді «гвоздем». Для цього треба бути людиною всебічно розвиненою, політично підкованою і, скажемо по секрету, — мати літературно-публіцистичний талант.

Бувають редакції, де є чотири—п'ять таких журналістів, а бувають і такі, де тільки одним-один. В такій редакції його звуть прекрасним словом — «передовик».

В одній обласній газеті, про яку йтиме мова, було чимало «передовиків».

І ось одного разу прочитали працівники обласної газети передовицю в номері і очам своїм не повірили: не передовиця, а протокол. А треба сказати, що номер був святковий, такий номер, в якому передовиця повинна бути шедевром з шедеврів.

Зібралася летучка і почалася критика.

Перший виступив і сказав:

— Я не пізнаю сьогодні передової статті. Таку передовицю не міг написати кваліфікований журналіст, таку передовицю міг написати тільки той, хто ніколи нічого подібного не писав. Ми хочемо почути пояснення, як це сталося...

Але всі «передовики» сидять і в уса не дмуть.

Виступає другий — громи й блискавки!

— Таку халтуру міг написати тільки биндюжник! — кидає він в кінці.

А «передовики» сидять собі мовчки.

Тільки редактор чогось йорзає в кріслі при кожному міцному епітеті: йому, звичайно, неприємно — він же її редагував. Та ще секретар редакції то червоніє, то блідне, але стримується.

Взяв слово третій і зовсім приголомшив бідного «передовика».

— Ні, — сказав третій, — до дня такого свята биндюжник теж написав би передову з піднесенням.

— Майте совість! — кинув, не втерпівши, секретар редакції. — Передову ж писав редактор!..

Запала моторошна тиша. У критиків потемніло в очах, затряслися руки й ноги, а оде-рев'янілі язики почали белькотати:

— Ми ж цього не знали...

— Чом же нам не сказали?..

Можна було б, власне, на цьому й закінчити, а читачі мораль вивели б і самі. Але кінець був в іншому місці. Казусом на летучці зайнялася партійна організація.

Редактор щиро обурювався.

Після летучки критики не давали спокою. «Вибачте, ми погарячились, не знали»... А один навіть запропонував, щоб перед летучкою називали автора передової.

Що можна було після цього говорити? Нічого не скажемо й ми. Лишилося, правда, ще вирішити — називати, чи не називати редакцію, в якій все це трапилося.

Дайте поміркувати...

...Гаразд, назвемо. Все, що тут розказано, відбулося в редакції газети «Большевик Запорожья».

Ф. БУРЛАКА

З ОРИГІНАЛОМ ЗГІДНО

В касовому вестибюлі 1-ої Харківської лазні висять об'яви:

«Секретний номер зберігай у таємниці, чим забезпечиш себе від крадіжки!»

«Зберігайте номер! За речі загубившого номер, адміністрація не відповідають!»

* * *

В стінгазеті Харківського облторгвідділу «За культурную советскую торговлю» вміщено некролог, який закінчується так:

«...Спи спокойно, дорогой Иван Иванович, не беспокойся, мы тебя заменим».

●

Епіграми

ПАВЛО БАЙДЕБУРА

Питає знов література:
— Чому замовк наш Байдебура?
— Він міг би щось і оддонбасить,
Та може критик оддубасить.

ОЛЕСЬ ДОНЧЕНКО

(З приводу книги «Карборундовий камінь»)

Писнув про камінь — і кінець —
Нехай чита народ.
Аж гульк — летить вже камінець
В письменників город!

Дмитро БІЛОУС

НЕ НА РІВНІ

Малюнок Бе-Ша

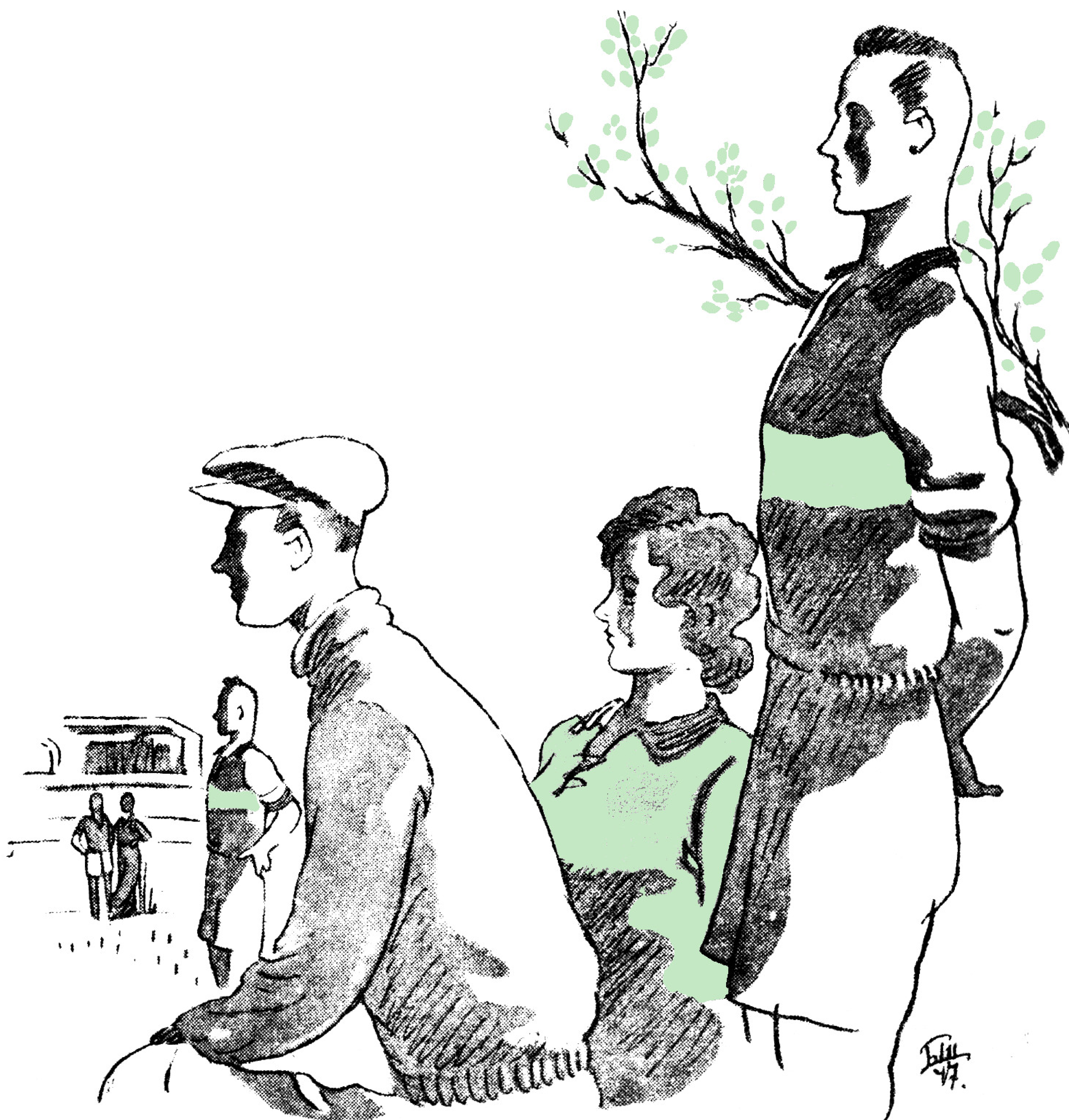

— Суддя не вдоволений наслідками змагання. Стрибки у висоту пройшли на низькому рівні...

Київ Перцю

ТОВАРИШУ ПЕРЕЦЬ!

Демобілізувавшись з армії, вирішив я будувати дім. Звернувся до Лубенської міської Ради з проханням допомогти мені лісоматеріалом. В міськраді врахували те, що я інвалід Вітчизняної війни другої групи, не можу далеко їздити за лісом і занарядили його мені... з Житомирської області, за 600 кілометрів від Лубен.

Обурений, звернувся я до голови Лубенської міськради т. Пилипенка. Він вислухав мене, заспокоїв. І розпорядився: занарядити мені лісоматеріал з... Харківської області.

Минає скоро рік, як я почав оббивати пороги міськради. Лісоматеріалу в мене і досі нема, зате папірців з резолюціями т. Пилипенка — хоч греблю гати.

Коли у тов. Пилипенка спитали, чому мені досі не надана допомога лісоматеріалом, він одписався ще одним папірцем: «Одержати відмовився. Пиляпенко.»

Як бачиш, Перче, наш голова міськради діє за відомим правилом Фамусова: «Подписано и с плеч долой».

В. ХАЛО

ШАНОВНИЙ ПЕРЕЦЬ!

Знав би ти, який спритний баришник голова артілі «Червоний хлібороб» (Кіровоградського району) А. Ломакін.

Оце недавно пронюхав він, що приміське господарство продає двох молодих лошат і що сусідньому колгоспові якраз потрібні такі лошата. Кинув Ломакін колгоспні справи і — в банк. Взяв дві тисячі з колгоспного рахунка і подався в приміське господарство. Вдарив там по руках та й повів лошат до сусідньої артілі.

— Скільки ж ти за них хочеш? — питає сусідній голова.

— 4.000.

— Бери три!

— Набав ще!

— Бери 3.500!

...Сторгувалися за 3.600. Сів Ломакін з сусіднім головою на бідарку та й поїхали в банк. Виписав той 3 600 крб., дав Ломакіну, а Ломакін тут же 2000 — назад, на рахунок колгоспу, а 1600 — собі в кишеню.

— Чому ж ти не поклав всі гроші на колгоспний рахунок? — запитали Ломакіна на зборах.

— Це, — каже, — мені за труда, бо лошата ж малі, і я не їхав на них верхи, а пішки йшов.

Отак пожалів лошат Ломакін, обдуривши і свій, і сусідній колгоспи.

Може, йому, Перче, і справді десь на торговиці бути, а не головувати у нас в артілі?

І. УХОВ

ШАНОВНИЙ ПЕРЧЕ!

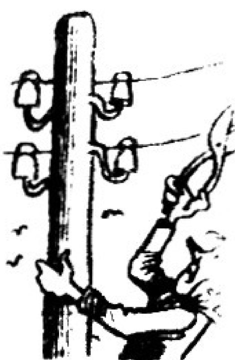

Ти, звичайно, знаєш жартівливу казочку про білого бичка. А ось у нас, в Сумах, її, певно, не чули. Через те й трапилося лихо, якого без твого втручання, Перче, нам не позбавитись.

Діло таке. В Сумах існують дві споріднені установи: Суменерго та Сільенерго. Керівники Суменерго вважають, що плату за користування електроенергією повинна одержувати їх каса. Керівники ж Сільенерго вважають, що плату за струм повинні одержувати тільки вони.

Нам то однаково, кому гроші платити. Та тільки-но ти внесеш гроші в Сільенерго, як Суменерго надсилає монтера, і той обрізає проводи. Звертаєшся, звичайно, з претензією до Суменерго. Тут ввічливо пояснюють, що треба заплатити гроші, і об'єкт негайно буде підключений. Заплатиш — включають.

Потім знов з'являється монтер, уже сільенергівський, клацне кусачками і... все повторюється спочатку, як у тій казочці про білого бичка.

К. БОЧАК

ДОРОГИЙ ПЕРЕЦЬ!

Про роботу радгоспу «Реконструктор» в Долинському районі Кіровоградської області звикли говорити: «Куди не кинь — всюди клин».

Вирішили вчителі села прийти радгоспові на допомогу. Культбригада з учителів і кращих учнів вирушила в поле з газетами і різною літературою. По дорозі бригаду перестрів директор радгоспу т. Мамічев.

— Куди? — спитав він.

Пояснили.

— Політиків мені не потрібно, — буркнув Мамічев. — я сам політик.

Так і не пустив бригаду на поле.

Цікаво знати, до чого приведе така політика Мамічева?

В. ОСАДНИЙ

Малюнок Л. Каплана

— Цей годинник іде, чи стоїть?
— Висить!

ДОРОГИЙ ПЕРЕЦЬ!

Можемо тобі похвалитися, що є тепер у нашому селі Починософіївка, Магдалинівського району, на Дніпропетровщині, аж дві аптеки! Одна державна, що має дуже гарну... вивіску. Друга — приватна, без вивіски. Містяться аптеки в одному будинку: державна в спеціальній кімнаті, а приватна — в квартирі напроти. Завідує обома Гольдштейн М. Ю. До першої заходять і виходять колгоспники з рецептами-папірцями, до другої — приватної, що в квартирі Гольдштейна, — йдуть з...курми, крашанками, борошном.

Якщо намуляє колгоспник ногу і пошкутильгає до аптеки по мазь, то Гольдштейн вимагає кіло масла.

— А якщо мені не мазь, а ліки — рідину треба? — спитала колгоспниця М. Гойда.

— Такі ліки виготовляються з курки, — відповів Гольдштейн.

Отак щодня! В першій аптеці, крім слова «нема», нічого нема, а в другій — стоїть черга, кричать кури, гуси...

Не пошкодуй вже, Перче, того масла, щоб підмазати п'яти Гольдштейну і випровадити його з державної аптеки. Приватна тоді сама по собі зникне.

В. ОКУНЬ

ПЕРЕЦЬ ДОПОМІГ

В журналі «Перець» № 3 було надруковано фейлетон «На Фастівському напрямку».

Начальник пасажирської служби Управління Південно - Західної залізниці директор-полковник тяги Ткачук спеціальним наказом запропонував начальникові Київського вокзалу тов. Грабчаку вжити рішучих заходів для корінного поліпшення обслуговування пасажирів та взяти під особистий контроль роботу приміського вокзалу.

Фейлетон «На Фастівському напрямку» обговорено на всіх змінах працівників вокзального цеху.

* * *

Голова колгоспу ім. XVI партз'їзду Куртев (Комінтернівський р-н. Одеської області) брутально поводився з колгоспниками, систематично порушував Статут сільгоспартілі.

Як повідомив редакцію Одеський обком КП(б)У, загальні збори колгоспників зняли Куртева з роботи. Перед прокуратурою порушено питання про притягнення його до кримінальної відповідальності.

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ: Остап Вишня, Я. Галан, О. Козюренко, Ф. Маківчук (відп. редактор), О. Міхалевич. Видавництво ЦК КП(б)У «Радянська Україна». Адреса редакції: Київ, Коцюбинського, 7. Телефон: 4-65-56, дод. 34.
Рукописи не повертаються. Передплатна ціна 2 крб. на місяць.

Журнал «Перець» № 8 (115) (на укр. языке). Підписано до друку 30.IV — 1947 р. Стат формат 72х105 см. 1 друк. арк. Кількість знаків в 1 друк. арк. 78.000.

БФ 01385 Друкарня в-ва ЦК КП(б)У «Радянська Україна». Київ, Прозорівська. 59. Зам. 1236. Тираж 50.000.

М'ЯЧ НА ПОЛІ, МАТЧ ПОЧАВСЯ...

Малюнки В. Гливенка

Комбінація.

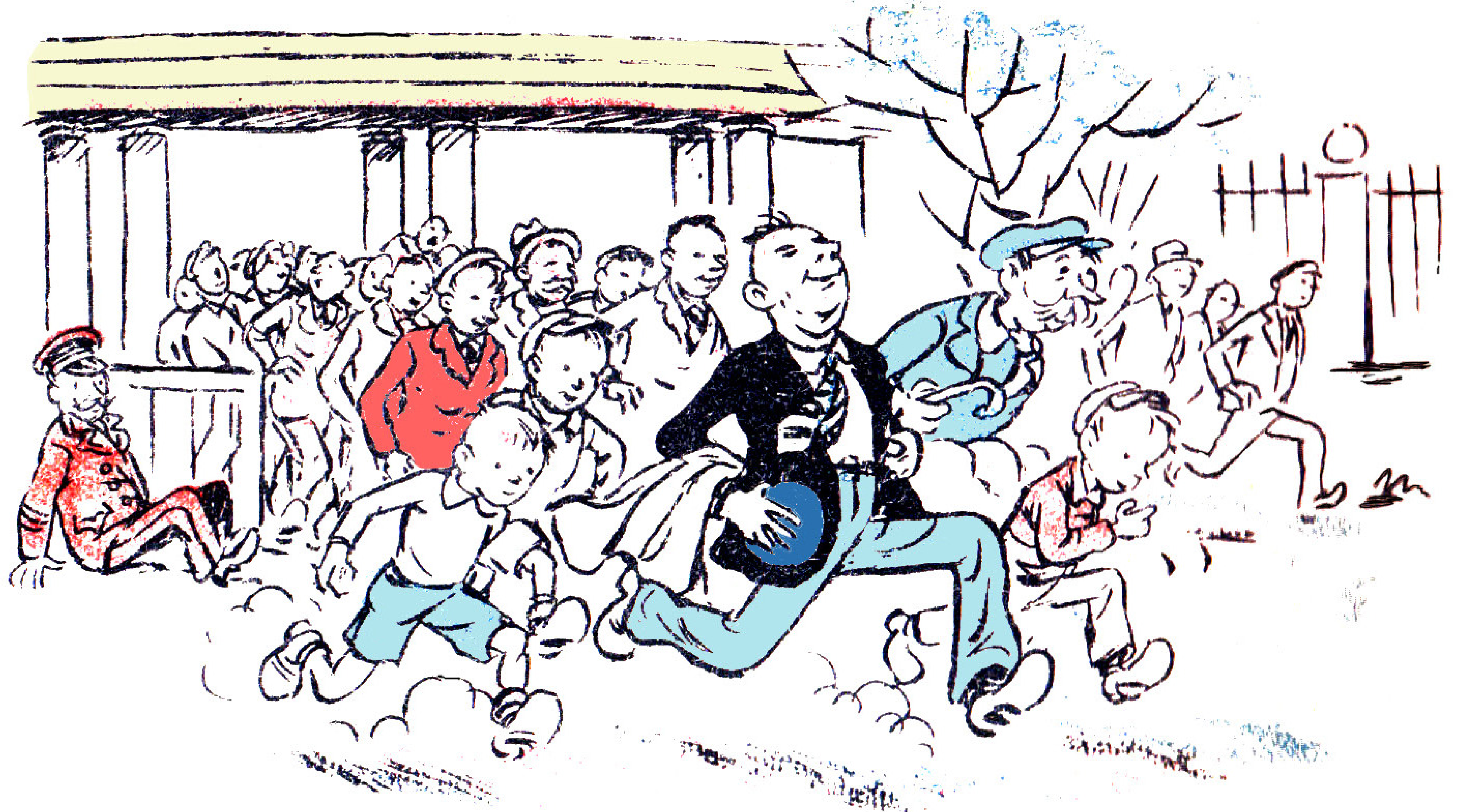

Прорив.

Штрафний удар.

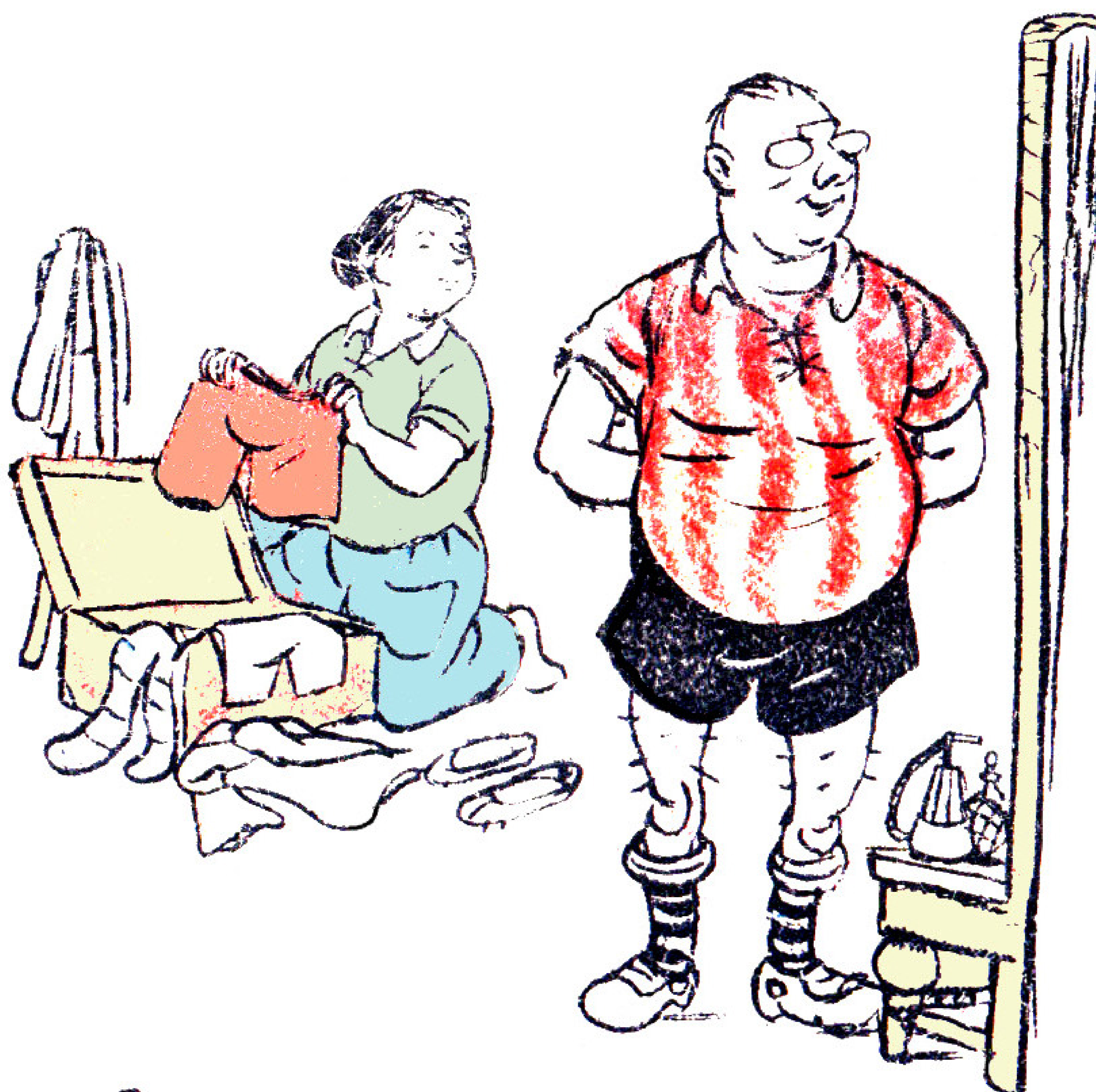

Зав. магазином «Все для спорту» зустрів сезон у хорошій спортивній формі.

Судді, як і завжди, на висоті.

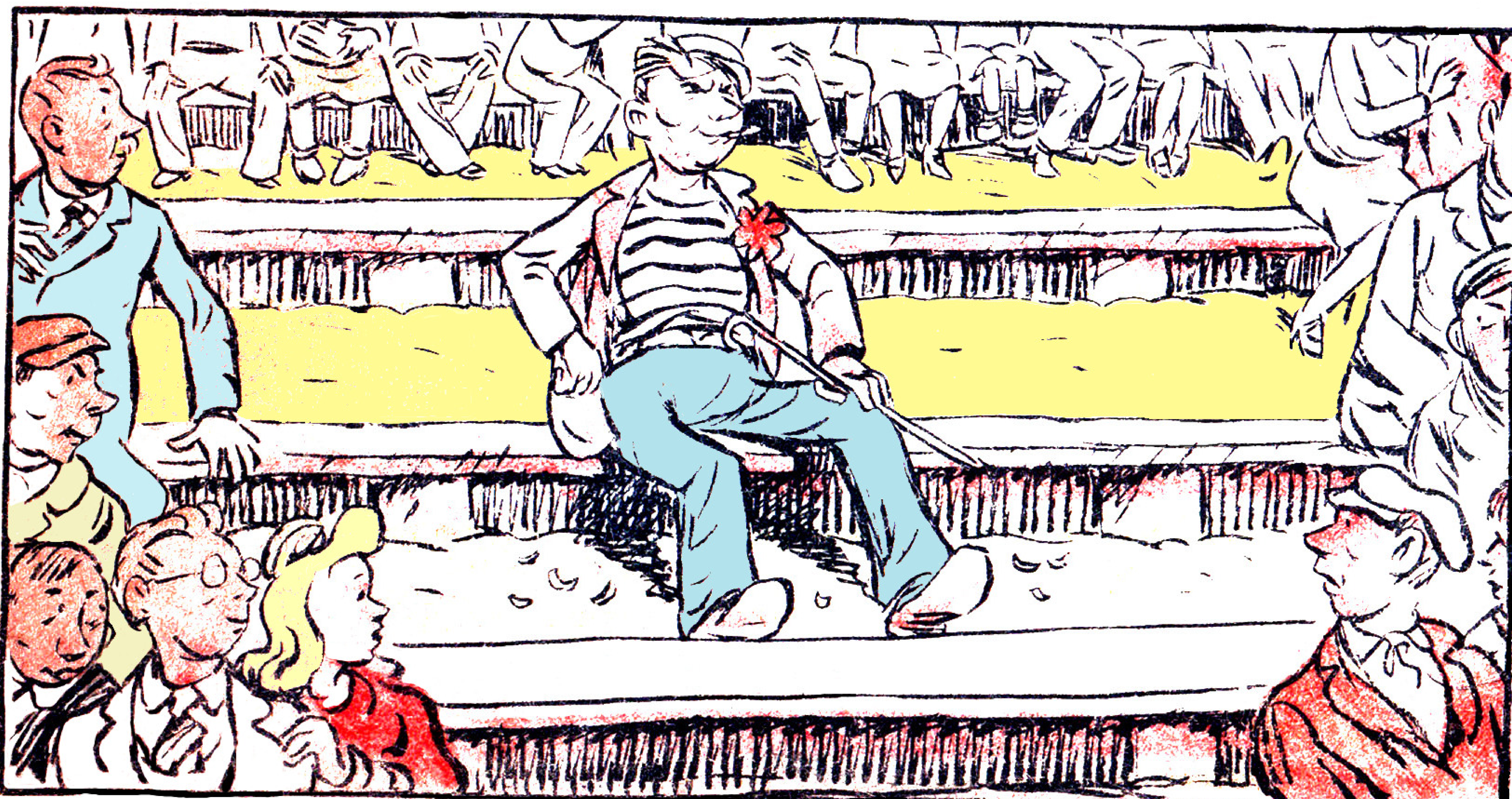

«Жьора» — гвоздь сезону.